

ІНФОРМАЦІЯ

БЮЛЕТЕНЬ В. О. УНРАДИ

ЗМІСТ

	стор.
Чому «Інформація»?	1
Заява Президента УНР в екзилі М. Лівницького	3
Становище УНРади до подій в Україні	4
Документи про становище в Україні	6
«Соціалістична законність» без маски	13
Декларація прав людини	14
Світла і тіні СКВУ — А. Фіголь	19
Напрямні праці ВО на внутрішньому відтинкові	24
Ще про телеграму УНРади до Ізраїля — М. Добрянський	29
Платники на фонд УНРади в Канаді	31
Список платників до фонду придбання будинку УНР	36
Рецензії	43
Хроніка	45
До Українського Громадянства	48

1

Мюнхен — Нью-Йорк

INFORMATION

Mitteilungsblatt des Ukrainischen Informationsbüros e. V.
8 München 2, Dachauer Str. 9/II
Germany

*

При передруках і перекладах матеріалів із цього бюлетеня просимо подавати джерело.

ДО НАШИХ ПРИХИЛЬНИКІВ

«Інформацію» одержують всі платники «податку 22 січня» (даром). Цей перший номер, як показовий, розсилаємо також на інші, доступні нам адреси; прохаємо всіх наших прихильників виконати й переслати нам залучені до цього числа «заяви». Є можливість, що дехто одержить два примірники цього номера «Інформації»; прохаємо один передати знайомим. У випадку, коли буде потреба на більшу кількість показових примірників, прохаємо подати нам адреси, на які додатково вишлемо наш бюлетень.

УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА В ТОРОНТІ

297 COLLEGE ST.

Tel.: WA 2-1402

ПРИЙМАЄ ОЩАДНОСТІ ТА ВИДАЄ ПОЗИКИ

Кожний член може послуговуватися чеками

Години урядування:

297 Каледж Стр. щодня від 10—9 год. вечора
в середу від 10—6 год. вечора
субота від 10—12 пополудня

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ

найстаршої української кредитівки в Торонті!

Число конта Представництва ВО УНРади 5165

За незалежну соборну українську державу!

ІНФОРМАЦІЯ

БЮЛЕТЕНЬ В. О. УНРАДИ

Мюнхен—Нью-Йорк

Ч. 1

січень-березень 1968

Чому „Інформація“?

(інф) Розпорошення українців у вільному світі надзвичайно утруднює організацію спільного життя на будь-якому відтинкові. Розсіяні в багатьох країнах кількох континентів більшими чи меншими групами серед чужого довкілля, затрачаємо щораз більше взаємний зв'язок і почуття пов'язаности в одну цілість.

Особливо дошкульно відчуваємо неперероблені дотепер труднощі на політичному відтинкові. Відсутність сконсолідованости, групове розбиття, вершкування партійного над загальним, а з іншого боку процеси асиміляції, відчуження молодшої генерації від нашої політичної проблематики впливає негативно на ефективність українського політикуму за кордоном і ставить його в проглядному майбутньому взагалі під знак запитання.

Починаючи видавання цього бюлетеня, маємо на меті передусім, причинитися до завершення інтеграції політичного життя української діаспори в вільному світі. Ми глибоко переконані, що тільки при повному об'єднанні всіх наших сил можлива найуспішніша допомога поневоленому народові в Україні.

Завершення політичного сектора можливе тільки і єдино на базі ідеї незалежної соборної української держави. Тому до всіх проблем підходитимемо під аспектом української цілості згідно із засадою: партія не сміє супремувати батьківщину-патрію!

Цілеспрямована дія органів Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі вимагає теж налагодження безпосередніх зв'язків проводу з низовою побудовою представництв та делегатур ВО і з кожним нашим прихильником ізольованим в чужому оточенні.

Розв'язати це завдання можна тільки постійною комунікацією з допомогою «слова» між центром і кожним членом нашої організованої спільноти. Щоб ця комунікація, була дійовою, мусить проходити

в двох напрямках: згори — в формі інструкції-доручення, і з низу — в формі повідомлення-звітування. М о в а — жива, друкована, передавана телефоном, радіом, телебаченням чи листом — становить невідемну ознаку справді живого соціального організму; вона є його кровообігом. Мовою передаємо собі взаємно інформ а ц і ї. Послаблення взаємної інформації означає завмирання суспільного організму. Чим швидше і докладніше зможемо та зуміємо одні одних інформувати, тим краще зможемо плянувати й успішніше проводити акції.

Треба усвідомити собі, що в добу масових засобів комунікації — радія, преси, телебачення — майбутнє належить тільки і н ф о р м о в а н и м суспільствам. Найкраще інформованою спільнотою в діаспорі є жидівська. Одною з найслабше інформованих спільнот у діаспорі є українська. Від нас самих залежить, чи і як швидко зуміємо вирватися з цього загрозливого стану.

Цими кількома реченнями з'ясовано коротко зміст і вяснено назву цього бюлетеня.

Починаючи це видання, ми свідомі труднощів і відповідальности завдання, що ми його взяли на себе. Обмежені матеріальні, фінансові, технічні і редакційні засоби і сили змушують, покищо, наш бюлетень до скромного інструменту ідейного, політичного й організаційного зв'язку з усіма партіями, інституціями, організаціями, всіма ланками і всіма членами та прихильниками, що визнають Українську Національну Раду як складову частину нашого політично-державного центру.

Проте, хоча скромним є цей початок, то тим не зменшується роль, що її «Інформація» має відіграти в процесі творення ці л о с т и одної гармонійної української системи. Успіх залежить від усіх, хто зможе і схоче співпрацювати. До них наше гаряче прохання: негайно розпочати взаємну інформацію й посилювати її.

Народе України!

Твоею силою, волею, словом, стала на Землі Українській Вільна Українська Народня Республіка. Справдилась колишня мрія батьків Твоїх, борців за вольности і права трудящих.

Але в тяжку годину відродилась воля України...

Петроградське Правительство Народніх Комісарів, щоб повернути під свою владу вільну Українську Республіку, оповістило війну Україні і насилає на нашу землю свої війська — красногвардійців, большевиків, які грабують хліб наших селян і без всякої платні вивозять його в Росію...

Усі демократичні свободи, проголошені Третім Універсалом Української Центральної Ради, потверджується й окремо проголошується: в самостійній Українській Народній Республіці всі нації користаються правом національно-персональної автономії.

(З IV. Універсалу, 22. січня 1918 р.)

ЗАЯВА

Президента Української Народньої Республіки в екзилі Миколи Лівницького

Покидаючи американський континент після чотиримісячного тут перебування, я хочу висловити подяку всім тим українським організаціям та окремим громадянам, які були допоміжними при виконванні моїх завдань, як репрезентанта Державного Центру Української Народньої Республіки в екзилі. Зокрема моя подяка за об'єктивне і прихильне наставлення належить українській пресі, українським часописам Свобода, Народня Воля, Українське Життя тощо в США та Українському Голосові, Новому Шляхові, Вільному Слову, Нашій Меті й іншим в Канаді.

При цій нагоді я хочу ствердити, що українська справа заактуалізувалася якраз упродовж останніх чотирьох місяців. На це склалися різні обставини й факти, а саме: відбуття Світового Конгресу Вільних Українців, який, помимо всіх недоліків, що на них слушно звертають увагу різні критичні голоси, був фактом позитивним і дав позитивні результати, що їх треба тепер закріпити. Урочисті відзначування у всьому західньому світі 50-річчя Української Національної Революції й проголошення суверенности Української Народньої Республіки. І, найголовніше, вісті про події, які відбувалися й далі відбуваються в Україні, та відгомін цих подій у світовій чужинній пресі, що відразу поставило знову Україну в площину актуальних міжнародніх проблем.

Всі ці справи накладають спеціальний обов'язок на українців, які перебувають у вільному світі: ми не можемо прогайнувати тих можливостей, які виникають для української справи з витвореної для нас ніби сприятливої ситуації, тим більше, що невідомо, як довго така ситуація потриває.

Важливі завдання спадають в цей момент на ті українські політичні і громадські сили, які гуртуються на базі Державного Центру. Усвідомивши собі притягальну силу серед загалу українського громадянства ідеї Української Народньої Республіки, репрезентованої існуючим на чужині Державним Центром й екзильним урядом Української Народньої Республіки, ми повинні відповідно до цього унапрямувати нашу визвольну акцію. Ідею суверенної і народоправної Української Народньої Республіки ми можемо єдино протиставити як перед українським народом, так і перед чужинним світом — окупаційному режимові в Україні, репрезентованому т. зв. Українською Радянською Соціалістичною Республікою. Лише у своїй відновленій суверенній державі український народ матиме змогу встановити у себе, за посередництвом свободної й демократичним шляхом обраного народнього представництва, такий державно-політичний і соціально-

економічний лад, якого він собі бажає, маючи, очевидно, право і можливість поробити відповідні до сучасного стану й потреб зміни в порівнянні до тих устроєвих і конституційних регламентів, які існували за нашої останньої суверенної і демократичної держави — Української Народньої Республіки.

В цій свідомості, Державний Центр УНР має далі провадити акцію в напрямку остаточного упорядкування політичного сектору українського життя на чужині. Мають бути далі роблені зусилля для завершення консолідації українських політичних сил на базі Державного Центру Української Народньої Республіки — помімо навіть деяких проявів нетолеранції з боку тих політичних організацій, які до системи Державного Центру не належать. І мають бути пороблені відповідні заходи для нав'язання ділової співпраці поміж Державним Центром й Секретаріатом СКВУ, що очолює громадсько-суспільний сектор українського життя в діаспорі.

Для виконання своїх завдань, Державний Центр потребує, щоб поміж тими українськими політичними і громадськими організаціями, які стоять на його базі, панували відносини взаємного порозуміння, співпраці, згоди і єдності та взаємної підтримки. Одначе, до згоди і єдності, до порозуміння я закликаю не тільки ті політичні і громадські організації, що стоять на базі Державного Центру Української Народньої Республіки в екзилі. Я закликаю до цього всі без винятку українські політичні і громадські сили у вільному світі, все українське громадянство, всіх вільних українців. Це потрібне нам в обличчі нинішньої напруженої ситуації в світі, це потрібне в інтересах українського народу, який на батьківщині продовжує завзяту боротьбу за своє національно-державне визволення.

Нью Йорк, 22 лютого 1968 р.

Становище УНРади до подій в Україні

Президія Української Національної Ради — на своєму поширеному засіданні спільно з Виконавчим Органом 20-го січня 1968-го року — розглянула становище в Україні й ствердила наявність посиленого терору проти національно активних елементів, зокрема тих кіл української громадськості, які вимагають державних прав для української мови, ставлять спротив русифікаційній політиці КПРС і обмежуванню прав нашого народу.

Упродовж 1965—1967 років комуністичний режим провів масові арешти. Це те, що стало відоме. Треба припускати, що арешти охопили ширші кола, якщо взяти до уваги, що мета цих репресій придушити прагнення свободи творчості, зупинити процес спонтанної демократизації і залякати всіх, хто ставить спротив денационалізаційній політиці партії в Україні.

Щойно тепер стало відомим, що арешти відбулися також 1960—1961 років, коли ув'язнено сотні громадян України — тільки за те, що вони протестували проти постійного обмежування прав УРСР і вимагали здійснення законів, які гарантує Конституція.

Арештовані громадяни України зазнали нелюдського трактування і знущань під час слідства і процесів. — Їх судили на закритих судах, що суперечить радянським законам. — Прокуратура й органи судочинства намагалися представити арештованих ворогами народу і зрадниками держави, не зважаючи на те, що їхня діяльність — оборона прав народу — проходила в рамках радянських законів і керувалася патріотичними мотивами. Присуди, якими невинних людей позбавлено волі на багато років у таборах суворого режиму, це глум над гуманністю і насміх над ідеалами справедливості. Винилося, що радянське судочинство і далі, як за сталінського часу, є інструментом терору в руках диктаторів. —

Президія Української Національної Ради якнайрішучіше осуджує нову хвилю терору в Україні; осуджує незаконні процеси над діячами української культури; осуджує всі інші акти терору проти громадян України, які обороняють свої законні права.

Президія Української Національної Ради приєднується до голосів світової громадськості, яка протестує проти незаконних судів над російськими письменниками. Закликає свободолюбні елементи, щоб вони поширили свою гуманітарну акцію оборони несправедливо ув'язнених — на українських діячів культури і на всіх у Радянському Союзі, яких переслідують за прагнення свободи. —

Президія Української Національної Ради закликає всю українську громадськість провести всенародну акцію протесту проти терору в Україні, проти переслідування українських діячів культури, проти застосування сталінських методів у національній політиці КПРС, які мають за мету русифікацію України. —

Хай не буде ні одної української громади, в якій не було б протестаційних зборів проти переслідування українських патріотів з висловом симпатії всім землякам в Україні, які страждають тільки за те, що обороняють права свого народу. Протести зборів і вимоги звільнити несправедливо ув'язнених і засуджених надсилайте урядові своєї країни, Генеральному секретареві ООН, Комісії прав людини при ООН, гуманітарним організаціям на терені своєї країни — з проханням, щоб вони підтримали вимогу української громадськості.

«Нації мають право на забезпечення власного шляху розвитку без ущербу для інших, на основі рівності, а не опікунства.»

Панас Заливаха
(«Лихо з розуму»)

Документи про становище в Україні

(З Комісії дослідів сучасної України)

Упродовж останніх місяців на Заході стали відомі документи з України, які — з кожного погляду — мають неоціненну вартість. Ми звертаємо на них увагу нашої громадськості тому, що вони дають змогу пізнати становище в Україні, зокрема ті умови, в яких доводиться працювати діячам культури, в яких національно активні елементи обороняють права народу.

Ми заохочуємо вивчати ці матеріали і використати в протестаційній акції. Тому подаємо тут їх список та огляд західної преси, яка їх обговорювала.

Вісті з «Прологу» Нью Йорк — різні номери з 1966 і 1967 років подали інформації про арешти в Україні.

Українська інформаційна служба «Смолоскип» (Болтімор) — інформації для преси про матеріали з України, 1967—1968.

«Сучасність», Мюнхен, 1967 ч. 10: Заява Вячеслава Чорновола Першому секретареві КПУ, П. Ю. Шелестові, в якій Чорновіл інформує ЦК КПУ про незаконні суди і про переслідування його органами КГБ (22. VI. 1966).

«Українське слово», Париж, 8. X. 1967: Текст виступу Івана Дзюби у Бабиному Яру (Київ) у 25-ті роковини масової ліквідації єврейської людності Києва. У Бабиному Яру 29-30 вересня 1941 р. упродовж 36 годин спеціальний відділ «Айнзатцгруппе Ц» (Зондеркомандо 4а) ліквідував 33.771 особу єврейської національності.

«Українське слово», Париж, 8. X. 1967: Інформації про Вячеслава Чорновола (на основі «Вістей з Прологу»).

«Українське слово», Париж, 15. X. 1967: Уривки статті в журналі «Перець» проти українського радянського літературознавця Івана Дзюби.

«Українське слово», Париж, 15, 22, 29. X. 1967: Лист колективові журналу «Перець». Це протест проти погромницької статті на Івана Дзюбу, яка появилася в сатиричному журналі «Перець» (вересень 1966 р.). Протест підписали 27 вересня 1966 р.: «В. Скочок, В. Чорновіл, Л. Шереметева, журналісти (зараз працюємо в Академії наук УРСР)».

«Українське слово», Париж, 5. XI. 1967: Скорочена версія листа В. Чорновола до прокурора, Голови суду і Голови КДБ УРСР.

«Новий шлях», Вінніпег, 11. XI. 1967: Лист Вячеслава Чорновола Прокуророві Української РСР, Голові Народного Суду УРСР, Голові Комітету Державної Безпеки при Раді Міністрів УРСР.

Великий документ — сім сторінок тексту газети «Новий шлях» (одна сторінка — 35x50 сантиметрів). Передовий в Англії коментатор радянських справ, Едвард Кренкшов, так висловився про цей документ: «Це найбільш відважне, найбільш проникливе, найбільш кваліфіковане обвинувачення проти зловживань влади, яке взагалі вийшло з Радянського Союзу; і написав його відданий ленінець, функціонер комсомолу, який знає про Маркса, Леніна і радянські закони — більше ніж будь-хто з його обвинувачів... Він методично, але нещадно, з глибокою іронією, часто з гумором, рядок за рядком включно до скандальних деталей, — викриває постійне різноманітне ламання законів і конституції з боку тих, що повинні їх зберігати, тобто з боку КГБ, суддів, прокурорів, оборонців...» (Обсервер, 11. II. 1968, Лондон).

«Українське слово», Париж, 12. XI. 1967: Заява Опанаса І. Заливахи Голові Верховного суду УРСР.

«Українське слово», Париж, 19. XI. 1967: Клопотання Святослава Й. Караванського, засудженого без суду і слідства на вісім років і сім місяців за виступ проти дискримінаційної політики прийому до вузів УРСР.

Клопотання на адресу Голови Ради Національностей Верховної Ради СРСР — вжити заходів проти дискримінації неросійських народів СРСР (скорочений текст).

«Сучасність», Мюнхен, 1967, ч. 12: Іван О. Кандиба: Заява першому секретареві ЦК КПУ, Петрові Ю. Шелестові.

І. О. Кандиба (нар. 1930 р.), закінчив юридичний факультет Львівського університету, адвокат у Глиняних, потім у Перемишлянах (Львівської області), подає тексти судових документів, що стосуються групи Л. Лук'яненка, описує умови слідства і суду, інформує про встрявання ЦК КПУ в юридичний хід справи, змальовує обставини в таборах суворого режиму в Мордовській АРСР.

І. Кандиба інформує й про інші судові процеси «Подібних справ до нашої було багато». Наприклад, Станиславська справа молодих робітників і студентів, які створили організацію «Об'єднана партія визволення України» (засуджено вісім осіб) і Львівська справа проти двадцяти осіб за створення організації «Український національний комітет» (в основному робітники львівських заводів), четверо з них засуджені до смертної кари (двоє розстріляно) за домагання про вихід Української РСР зі складу СРСР. «Подібних, але менших, справ багато, а одиноких — сотні з різних областей України».

«Заява» І. Кандиби, — написана правдоподібно в 2-ій половині 1966, — вийшла 1968 р. окремим виданням заходами Українського Християнського Робітничого Руху в Мюнхені.

«Сучасність», Мюнхен, 1968, ч. 1: Степан М. Вірун: Лист політв'язня до голови Спілки письменників України (Вірун був засуджений у складі групи Лук'яненка).

«Українське слово», Париж, 4. II. 1968: Заява Левка Г. Лук'яненка голові Президії Верховної Ради УРСР, Демянові С. Коротченкові.

Л. Г. Лук'яненко (нар. 1927 р. в Чернігівській області) закінчив юридичний факультет Московського університету, адвокат за фахом, працював у юридичній консультації в Глинянах (Львівської області). Був членом КПРС.

1961 р. Львівський обласний суд засудив його до смертної кари — розстрілу, з конфіскацією майна. Прокуратура звинуватила його за

1) створення нелегальної організації «Українська робітничо-селянська спілка» (УРСС) і складання її програми.

2) намагання відірвати насильним шляхом Українську РСР зі складу СРСР, щоб створити «Самостійну Україну».

Разом з Л. Г. Лук'яненком львівський суд засудив:

Івана О. Кандибу (нар. 1930) до 15 років позбавлення волі,

Степана М. Віруна (1932) — 11 років (член партії),

Василя С. Луцьківа (1935) — 10 років (член партії),

Олександра С. Лібовича (1935) — 10 років,

Йосипа Ю. Боровицького (1932) не подано присуду (член партії),

Івана З. Кіниша (1923) не подано присуду.

Верховний суд УРСР, наслідком апеляцій, які внесли всі засуджені замінив смертну кару Лук'яненка карою позбавлення волі на 15 років.

Звинувачені оборонялись головно такими аргументами: 1) вони лояльні радянські громадяни, 2) не вели ніякої антирадянської діяльності 3) не створили УРСС, а тільки обмірковували питання про створення УРСС, як радянської організації, 4) не планували відриву УРСР, а дискутували проблему, які легальні висновки зробити з 14 статті конституції УРСР, що передбачає вихід Української РСР зі складу СРСР.

Л. Г. Лук'яненко (те саме І. Кандиба) розглядає всю справу з погляду радянських законів і викриває ряд актів сваволі і незаконних дій як органів КГБ і прокуратури так і органів радянського судочинства.

«Українське слово», Париж, 4. II. 1968: «Лист, переданий із табору ч. 17 Дубровного управління виправно-трудових таборів Мордовської АРСР». Подає імена майже сотні політичних в'язнів.

«Українське слово», Париж, 11. II. 1968: Заява політв'язня Юрія Шухевича-Березинського Голові Президії Верховної Ради УРСР. «Зі своїх 34 років життя я вже 19 років знаходжуся в ув'язненні». Синові командира УПА, Романа Шухевича, лишилося всього один рік до закінчення другого терміну перебування в ув'язненні. Але «... ніхто не може гарантувати мені що за кілька місяців (після звільнення) я не буду вбитий з-за рогу найманими вбивниками, як сталося з багатьма політичними в'язнями після їх звільнення» (Мордовія 1. VII. 1967).

«Українське слово», Париж, 18. II. 1968: Лист політв'язня д-ра В. Горбового (Мордовська АРСР) до редакції газети «Правда». Арештований 1948 р. в ЧСР і виданий Польщі, після року слідства в Польщі переданий радянській владі. В липні 1949 р. без суду, постановою міністра внутрішніх справ СРСР поміщений в таборах примусової праці строком на 25 років. Незаконно перебуває в ув'язненні вже 20 років «без суду, без вироку і без змоги боронитись» (Добровлаг, весна 1967).

«Сучасність», Мюнхен, 1968 ч. 2: Журнал розпочав друкувати, в скороченні, деякі частини праці українського радянського літературознавця Івана Дзюби під назвою «Інтернаціоналізм чи русифікація». І. Дзюба написав для керівництва КПУ науково-критичну працю про національну політику партії в Україні. Як інформує «Сучасність», ця праця появиться в книжковій формі французькою мовою в одному паризькому видавництві. У 3 ч. «Сучасности» є два документи з цієї праці: 1) «Жалоба українських матерів» до міністерства освіти УРСР з приводу русифікаційної політики в дитячих садках Києва. 2) Лист українських шахтарів з Донбасу до газети «Правда», — прохання, щоб компетентні органи партії офіційно вияснили, чи Україна має бути русифікованою, а чи залишиться українською.

«Сучасність», Мюнхен, 1968, ч. 3: «Репортаж із заповідника імени Берії» — Депутатам Верховної Ради УРСР, «від політичного в'язня Мороза Валентина, незаконно осудженого в Луцьку, 20 січня 1966.» Історик В. Мороз розповідає про сваволю органів безпеки в Мордовських таборах, про сталінську систему в сьогоденній Україні і політику русифікації. В. Мороз і його товариші були засуджені за «пропаганду, спрямовану на відокремлення України від СРСР».

«Українське слово», Париж, 31. XII. 1967: Українські політичні в'язні в СРСР — стаття подає біографічні дані ув'язнених діячів культури: В. Чорновіл, Я. Геврич, І. Гель, Б. Горинь, М. Горинь, П. Заливаха, Д. Іващенко, С. Караванський. Лист Івана Кандиби до Першого секретаря КПУ, П. Шелеста (докінчення в «У. слові» 14 і 21 січня 1968). Маніфестація — протест у Римі проти переслідування українських діячів культури.

*

«Лихо з розуму» (Портрети двадцяти «злочинців»), збірник матеріалів, уклад Вячеслав Чорновіл. Стор. 336,8⁰. Книга вийшла в світ 10. XI. 1967 в Парижі, в видавництві «Перша українська друкарня у Франції».

Зміст: «Біла книга сторозтерзаної України» — вступне слово від видавництва, «Від укладача» — загальна характеристика ув'язнених діячів української культури, написав її 20. IV. 1967 Вячеслав Чорновіл, подавши свою адресу: м. Львів, вул. Спокійна 13.

Матеріали про двадцять ув'язнених. Їх імена: Ярослав Геврич, Іван Гель, Ігор Грета, Богдан Горинь, Михайло Горинь, Микола Гринь, Панас Заливаха, Мирослава Зваричевська, Дмитро Іващенко, Святослав Караванський, Євгенія Кузнецова, Олександр Мартиненко, Михайло Масютко, Ярослава Менкуш, Валентин Мороз, Михайло Озерний, Михайло Осадчий, Іван Русин, Мефодій Чубатий, Анатолій Шевчук.

Біографія ув'язнених з портретами, списки їх публікацій, зразки їх поетичної і прозової творчості, листи з конц-таборів, репродукції картин художника П. Заливахи, в тому проект вітражу «Пролог», який на пошану Т. Шевченка мав бути зроблений в Київському університеті ім. Т. Шевченка, але владою заборонений.

Документи — Заяви до різних органів влади:

Останнє слово Михайла Гориня на закритому засіданні Львівського обласного суду 16. IV. 1966 (скорочено).

Клопотання Святослава Караванського Прокуророві УРСР — притягнути до судової відповідальності міністра вищої та середньої освіти УРСР Ю. М. Даденкова за порушення національної та расової рівноправності, за протидію ленінським принципам у шкільній політиці (24. II. 1965).

С. Караванського стаття «Про одну політичну помилку», про 9 статтю «Закону про зв'язок школи з життям», яка дала законні підстави для русифікації шкільництва України.

С. Караванського — Клопотання Першому секретарю ЦК ПОРП тов. В. Гомулці — критика національної політики КПРС на Україні з пропозицією обміркувати цю політику за круглим столом комуністичних партій світу (27. IX. 1965).

С. Караванського — Клопотання Колегії адвокатів Одеської області, проти незаконного ув'язнення (9. I. 1966 з табору в Мордовській АРСР), — його ж Клопотання до народного суду Жовтневого району м. Одеси.

С. Караванського — Клопотання Заступникові Голови Ради Союзу Верховної Ради СРСР депутату М. Стельмаху — з критикою 25-річного строку позбавлення волі, який є елементом «політики геноциду».

С. Караванського — Клопотання Голові Ради Національностей Верховної Ради СРСР — проти дискримінації єврейського населення, українського та інших неросійських народів СРСР, з програмою з 13 пунктів, як направити національну політику в СРСР (10. IV. 1966).

Із Клопотання С. Караванського, посланого на ім'я Голови Спілки журналістів України, — про різні категорії ув'язнених у Мордовських таборах та умови життя в таборах суворого режиму (10. V. 1966).

С. Караванського — Клопотання Колегії Верховного Суду СРСР — вимога усунути Романа Руденка з посту Генерального Прокурора СРСР за те, що систематично порушує радянське законодавство, і притягти його до судової відповідальності (7. V. 1966).

Михайла Масютка — Пояснення Прокуророві УРСР про умови його арешту й хід слідства. Тут, між іншим, така фраза: «Як мені стало відомо пізніше... заарештовано великі групи людей у Києві, Львові та багатьох інших містах України» (жовтень 1965).

Лист (анонімний) переданий із табору ч. 17 Дубравного Управління виправно-трудова табір (Мордовська АРСР) — про умови життя в таборах суворого режиму, де перебуває 276 політичних в'язнів.

Івана Геля — Заява Голові Президії Верховної Ради УРСР «Моя політична діяльність не виходила за межі законності, засуджено мене абсолютно безпідставно». Численні репресії української інтелігенції в 1965—66 роках «не стали масовими лише завдяки всенародному протесту» (23. II. 1967).

Панаса Заливахи — Заява Голові Верховного Суду УРСР — проти переслідувань за національні переконання. «Небезпечно бути свідомим своєї національності». — «Наприкінці 1965 р. в Україні прокотилась хвиля арештів серед української інтелігенції» з обвинуваченнями: «мазепинство, сепаратизм, агенти Німеччини, націоналізм, буржуазний націоналізм, антирадянська агітація» (5. IV. 67).

Івана Дзюби виступ у Бабиному Яру 29 вересня 1966 р. у 25-у річницю розстрілу у Бабиному Яру.

В. Скочок, В. Чорновіл, Л. Шереметева — Колективові журналу «Перець», протест проти погромницької статті «Перця» про І. Дзюбу.

У книзі є мапа Мордовської АРСР, на терені якої розташована головна сітка таборів примусової праці.

*

Хто такий укладач збірника «Лихо з розуму?»

Вячеслав М. Чорновіл, народжений 24 грудня 1937 р. в Єрках Черкаської області, одружений, має двоє дітей, дружина Олена — лікар. Закінчив Київський університет, склав кандидатський іспит (початок наукової кар'єри) на факультеті марксизму-ленінізму, секретар комсомольської організації. 1965 року працював у Київському радіо і телебаченні та дописував до радянської преси. Як кореспондент радіо був присутній на процесах діячів культури в Києві та Львові. 16 квітня 1966 р. його покликали на свідка в закритому процесі проти братів Горинів і товаришів. Чорновіл відмовився дати свідчення, бо закритий суд — незаконний. Прокурор потягнув його до су-

дової відповідальності. У травні 1966 р. Верховний суд УРСР скасував присуд Львівського обласного суду. Після цього В. Чорновіл звернувся до Першого секретаря КПУ П. Ю. Шелеста з заявою, застерігаючи партію перед небезпекою повороту сталінських методів.

В. Чорновола багато разів викликали до КГБ, погрожували за те, що він записував перебіг судових процесів. 3 серпня 1967 р. він був арештований, 15 листопада 1967 р. відбувся у Львові суд над В. Чорноволом. Обороняв його адвокат із Москви, Кісєнікський, який раніше обороняв російських письменників А. Синявського і Ю. Данієля. Львівський обласний суд присудив В. Чорноволові три роки позбавлення волі за антирадянську пропаганду.

Закордонна преса

Англія (Лондон) — The Times, 7. II. 1968; The Observer, 11. II. 1968, Edward Crankshaw; The Sunday Telegraph, 25. II. 1968, Stephen Constant; New Statesman, 23. II. 1968, Gabriel Lorince; East-West Digest, Jan. 1968.

США — International Herald Tribune (N. Y.), 10-11. II. 1968, Peter Grose, коментар і окремо виклад матеріалів В. Чорновола; The New Leader (N. Y.), 15. I. 1968, англійський переклад клопотання С. Караванського про дискримінацію неросійських народів СРСР і коментар; The Sunday Bulletin (Philadelphia), 31. XII. 1967, Edith K. Roosevelt; New York Daily News, 7. I. 1968; The New York Times, 8. II. 1968, 9. II. 1968; The Washington Post, 8. X. 1967; Tug Morgen (Єврейський щоденник у Нью Йорку), 24. I. 1968.

Канада — The Weekend Telegram (Toronto), 6. I. 1968, Peter Worthington; The Telegram (Toronto), 8. I. 1968, 11. I. 1968, Peter Worthington; The Gazette (Montreal), 16. II. 1968. The Canadian Jewish News (Toronto), March 1, 1968, „Reds here admit soviet persecution. World Communism shaken by report of Canada Mission“.

Італія — Il Messaggero (Roma), 18. XII. 1967; Nuova Repubblica (Roma), 14. I. 1968, д-р Василь Федорончук; Il Giornale d'Italia (Roma) 17-18. I. 1968; Il Corriere della Sera (Milano), 8. II. 1968; Il Resto del Carlino (Bologna).

Швейцарія — Neue Zürcher Zeitung, 11. I. 1968.

Німеччина — Süddeutsche Zeitung (München) 3-4. II. 1968, Wanda Bronska-Pampuch; Die Welt (Hamburg), 8. II. 1968; Gewerkschaftliche Umschau, Hannover 1968, №. 3, Borys Lewytskyj; Bayern Kurier, München, 2. 3. 1968, Jg. 19, №. 9, „Terrorwelle. Widerstand in der Ukraine“.

У нашому списку закордонної преси, яка відгукнулася на документи з України, — припускаємо — є прогалини. За кожне доповнення будемо вдячні.

«Соціалістична законність» без маски Справа С. Й. Караванського

(З матеріалів збірника «Лицо з розуму»)

Серед матеріалів з України особливо вирізняються документи Святослава Караванського. Він — уже сьогодні історична постать.

«... З початку 60-их рр. на шпальтах української періодики заблистіло ім'я Святослава Караванського. В літературу входить він як перекладач, в мовознавство — як вчений-самоук, автор фундаментальної праці, яка, здавалося б, під силу тільки колективній. Але ніхто не знав, як покривлене і поламає життя в автора перекладів з Байрона і Шекспіра, в яких умовах складався „Словник рим української мови“...». Список того, що написав С. Караванський, становить три з половиною сторінки. Крім того, в архіві С. Караванського зберігаються багато недрукованих робіт: вірші, гуморески, пєси, переклади, «Словник рим української мови» (1000 друк. сторінок), мовознавчі статті... І все це створене за короткий проміжок часу, п'ять років, які він «помилково» прожив на волі.

Святослав Йосипович Караванський народився 24 грудня 1920 р. в Одесі, в родині інженера. 1938 закінчив середню школу, 1940 пішов до армії. Був заарештований 1944. «Ніжких акцій проти радянської влади (збройних чи пропагандистичних) задіє перебування на звільненій території він не здійснив». Під час слідства обіцяли йому звільнення, якщо погодиться доносити про настрої серед студентської молоді, але він відмовився. 7. II. 1945 р. військовий трибунал Одеської обл. засудив його до 25 років позбавлення волі. Відбував покарання в багатьох таборах: будував залізницю на Печорі, рубав ліс біля Магадану, добував золото на Колімі, будував магістраль Тайшет-Лєна, шив спецодяг у Мордовії...

19. XII. 1960 р. застосовано супроти нього амністію і С. Караванський вийшов на волю після 16 років і 5 місяців ув'язнення. 1961 одружився, 1962 поступив на університет, вчився успішно. «Стурбований зростаючою русифікацією шкільництва та вищої освіти на Україні», став писати клопотання проти норм лєнінської політики. 13. XI. 1965 р. був заарештований в Одесі на вулиці. На внесок КГБ Ген. прокурор СРСР Руденко оскаржив його звільнення з 1960 і Святослав Караванський постановою цього ж прокурора, без суду і слідства, був засуджений на вісім років і сім місяців ув'язнення в таборах суворого режиму (строк, який залишився до повних 25 років). П'ять разів починав протестувати голодом, але це йому переривали на 9—10-й добі штучними засобами. Адміністрація табору позбавила його на 1967 р. законного права на побачення з дружиною.

16 грудня 1966 р. дружина С. Караванського, Н. Строката, надіслала начальникові табору, в якому перебуває її чоловік, клопотання наступного змісту: «За 18 років адміністрація таборів не була в стані вплинути на ув'язненого Караванського С. Й., а родині Караванського не дають змоги утримувати дозволених законом зв'язків. Тому я, дружина С. Й. Караванського, прошу його розстріляти, щоб припинити довголітні муки мого чоловіка та безупинні конфлікти між Караванським і адміністрацією. Це клопотання я пишу в тверезому стані із повним розумінням його ваги». Копії послатко Ген. секретареві КПРС М. Брежнєву і редакції французької комуністичної газети «Юманіте».

Декларація прав людини

Організація Об'єднаних Націй проголосила 1968-ий рік «Ювілейним роком прав людини», навіязуючи до того, що 20 років тому (10. XII. 1948) генеральна асамблея ООН схвалила і проголосила «Декларацію прав людини». В Україні ця «Декларація» досі не опублікована, хоч київський уряд був зобов'язаний не тільки опублікувати, а й широко спопуляризувати «Декларацію прав людини». Не зважаючи на те, в Україні знають про Декларацію; напр., переслідувані діячі української культури і взагалі політичні в'язні, обороняючи свої права, часто посилаються на цю Декларацію. Українська громадськість на чужині знає Декларацію тільки з чужомовних видань, бо український переклад, виданий циклостилєм 1949 р., давно вже нікому не доступний. Тут друкуємо новий переклад Декларації. До справ, зв'язаних з «Декларацією прав людини», ми повернемося у наступному номері «Інформації».

Беручи до уваги, що визнання гідності, притаманної всім членам людського роду, та їхніх рівних і невід'ємних прав є основою свободи, справедливості і загального миру, —

Беручи до уваги, що нехтування і зневага до прав людини привели до варварських вчинків, які обурюють сумління людства, і що створення такого світу, в якому люди матимуть свободу слова та переконання і будуть вільні від страху та злиднів, проголошено як високе прагнення людей, —

Беручи до уваги конечність, щоб влада закону охороняла права людини з метою забезпечити стан, за якого людина не повинна бути змушеною вдаватися, — як до останнього засобу, — до повстання проти тиранії і гноблення, —

Беручи до уваги конечність сприяти розвиткові дружніх взаємин між народами, —

Беручи до уваги, що народи Об'єднаних Націй підтвердили в Статуті свою віру в основні права людини, у гідність і цінність людської особистості та в рівноправність чоловіків і жінок — і вирішили сприяти суспільному прогресові та поліпшенню умов життя за більшої свободи, —

Беручи до уваги, що держави-члени зобов'язалися, — у співпраці з Організацією Об'єднаних Націй, — сприяти загальному пошануванню і додержанню прав людини і основних свобод, і —

Беручи до уваги, що загальне зрозуміння цих прав і свобод має величезну вагу для повного здійснення цього зобов'язання, —

Генеральна асамблея проголошує цю загальну декларацію прав людини як завдання, виконувати яке — повинні прагнути всі народи

і всі держави, щоб кожна людина, і кожний орган суспільства, постійно маючи на увазі цю Декларацію, прагнули за допомогою освіти і виховання сприяти пошануванню цих прав і свобод та забезпеченню шляхом національних та міжнародних прогресивних заходів загального і ефективного визнання та здійснення їх (цих прав і свобод), як серед народів країн-членів Організації так і серед людности територій, які перебувають під їхньою юрисдикцією.

Стаття 1. Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності і в правах. Вони наділені розумом та сумлінням і повинні діяти один супроти одного в дусі братерства.

Стаття 2. Кожна людина повинна мати права і свободи, що їх проголошує ця Декларація, без будь-якої різниці щодо раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, маєткового, станового чи іншого статусу. Крім того не сміє бути різниці на основі політичного, правового або міжнародного статусу країни або території, на якій людина живе, не зважаючи на те, чи дана територія є незалежною, підопічною, несамоврядувальною, чи якоюсь іншою мірою обмежена у своїй суверенності.

Стаття 3. Кожна людина має право на життя, на свободу і на особисту недоторканність.

Стаття 4. Нікого не вільно тримати в рабстві або в підневільному стані; рабство і торгівля рабами заборонені в усіх їхніх формах.

Стаття 5. Нікого не вільно катувати або трактувати і карати нелюдським жорстоким способом, який принижує гідність людини.

Стаття 6. Кожна людина, де б вона не була, має право на визнання її особи перед законом.

Стаття 7. Всі люди рівні перед законом і мають право, без будь-якої різниці, на рівний захист закону. Всі люди мають право на рівний захист від будь-якої дискримінації несумісної з цією Декларацією і від будь-якого підбурювання до такої дискримінації.

Стаття 8. Кожна людина має право на дійове відновлення в правах компетентними національними судами на випадок порушення її основних прав, наданих їй конституцією чи законом.

Стаття 9. Нікого не можна свавільно заарештовувати, затримувати або висилати за межі батьківщини.

Стаття 10. Кожна людина на основі повної рівності має право на публічне розслідування її справи з дотриманням усіх вимог справедливості незалежним і неупередженим судом, щоб визначити її права й обов'язки та обґрунтувати висунене проти неї кримінальне обвинувачення.

Стаття 11. (1) Кожна людина, що її обвинувачують у будь-якому злочині, має право вважатися невинною доти, доки не встанов-

лять її провини згідно з законом шляхом прилюдного судового розслідування, за якого їй забезпечують всі можливості для оборони.

(2) Нікого не вільно засуджувати за якийсь злочин на основі якоїсь дії чи за бездіяльність, які під час їхнього вчинення не являли собою злочину за національними законами чи за міжнародним правом. — Не вільно також присуджувати тяжчої кари ніж та, яку застосували б під час вчинення злочину.

Стаття 12. Ніхто не сміє зазнавати свавільного втручання у приватне і родинне життя людини, в його домашнє вогнище, листування або нападати на його честь і репутацію. Кожна людина має право на законну охорону від такого втручання чи таких посягань.

Стаття 13. (1) Кожна людина має право вільно пересуватися і вибирати собі місце проживання у межах кожної держави.

(2) Кожна людина має право залишити будь-яку країну в тому числі і свою власну, і повертатися до своєї країни.

Стаття 14. (1) Кожна людина має право шукати притулку від переслідування в інших країнах і користуватися з цього притулку.

(2) Це право не стосується переслідувань, які базуються на вчиненому злочині не політичного характеру, або дій несумісних з цілями і принципами Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 15. (1) Кожна людина має право на громадянство.

(2) Нікого не можна свавільно позбавити його громадянства або права змінити громадянство.

Стаття 16. (1) Повнолітні чоловіки й жінки мають право без будь-яких обмежень через расову, національну або релігійну приналежність одружуватися і закладати родину. Вони користуються з рівних прав під час шлюбу, подружнього стану і розводу.

(2) Партнери можуть брати шлюб лише за вільної і повної згоди обох сторін, які одружуються.

(3) Родина є природною і основною клітиною суспільства і має право на захист з боку громадськості і держави.

Стаття 17. (1) Кожна людина має право на приватну власність як одноосібно так і спільно з іншими.

(2) Жодної людини не можна свавільно позбавити її майна.

Стаття 18. Кожна людина має свободу думки, сумління і релігії; це право включає свободу змінювати свою релігію або переконання, як одноосібно так і спільно з іншими, прилюдним чи приватним порядком виявити свою релігію і переконання у навчанні, богослуженні та в додержуванні релігійних обрядів.

Стаття 19. Кожна людина має право на свободу переконань і на вільне висловлювання їх; це право включає свободу без перешкод додержувати своїх поглядів та свободу шукати, одержувати і розпо-

всюджувати інформації та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів.

Стаття 20. (1) Кожна людина має право на свободу мирних зборів і об'єднань.

(2) Нікого не вільно примушувати пристати до будь-якого об'єднання.

Стаття 21. (1) Кожна людина має право брати участь у керівництві своєю країною безпосередньо або через вільно вибраних представників.

(2) Кожна людина має право на рівний доступ до державної служби у своїй країні.

(3) Воля народу має бути основою для влади уряду: ця воля повинна виявлятися в періодичних нефалігованих виборах, які мають відбуватися згідно з загальним і рівним виборчим правом шляхом таємного голосування або за допомогою інших рівнозначних систем, які забезпечують свободу голосування.

Стаття 22. Кожна людина, як член суспільства, — має право на соціальне забезпечення і на здійснення конкретних для підтримки її гідності і для вільного розвитку її особистості прав в економічній, соціальній і культурній ділянках за допомогою національних зусиль і міжнародної співпраці та відповідно до структури і ресурсів кожної держави.

Стаття 23. (1) Кожна людина має право на працю, на вільний вибір праці, на справедливі і сприятливі умови праці та на охорону від безробіття.

(2) Кожна людина без будь-якої дискримінації, — має право на рівну оплату за рівну працю.

(3) Кожний трудівник має право на справедливу і відповідну винагороду, яка забезпечує гідне людини існування для неї самої та її родини, яку винагороду, коли на це є потреба, слід доповнити іншими засобами соціального забезпечення.

(4) Кожна людина має право створювати профспілки і вступати до них, щоб охороняти свої інтереси.

Стаття 24. Кожна людина має право на відпочинок і дозвілля в тому числі і право на розумне обмеження годин праці та оплачувані періодичні відпустки.

Стаття 25. (1) Кожна людина має право на такий життєвий рівень, який забезпечує трудівникові та його родині здоров'я і добробут, мова йде про харчі, одяг, житло, медичну опіку і необхідне соціальне обслуговування та право на забезпечення у випадку безробіття, хвороби, інвалідності, овдовіння, старости або інших випадків втрати засобів для прожиття з незалежних від нього обставин.

(2) Материнству і дитинству належать особлива опіка і допомога. Всі діти, — шлюбні і нешлюбні, — мають користуватися з однакового соціального захисту.

Стаття 26. (11) Кожна людина має право на освіту. — Освіта має бути безплатною, — принаймні що стосується початкової і загальної освіти. Початкова освіта має бути обов'язковою. Технічне і професійне навчання має бути загальнодоступним, і вища освіта повинна бути однаково доступна для всіх на основі особистих здібностей.

(2) Освіта має бути призначена для повного розвитку людської особистості, для більшого пошанування прав людини і основних свобод. Вона має сприяти взаєморозумінню, терпимості і дружбі між усіма народами, расовими або релігійними угрупованнями і повинна сприяти Організації Об'єднаних Націй у збереженні миру.

(3) Батьки мають право пріоритету у виборі виду освіти для своїх малолітніх дітей.

Стаття 27. Кожна людина має право вільно брати участь у культурному житті суспільства, насолоджуватися мистецтвом, брати участь у науковому прогресі і користуватися з його благ.

(2) Кожна людина має право на захист моральних і матеріальних інтересів, що являють собою результат наукової, літературної чи мистецької праці, автором якої вона є.

Стаття 28. Кожна людина має право на соціальний і міжнародний порядок, за якого права і свободи, викладені в цій Декларації, можуть бути повнотою здійснені.

Стаття 29. (1) Кожна людина має обов'язки перед суспільством, в якому тільки і можливий вільний і повний розвиток її особовості.

(2) Користуючись зі своїх прав і свобод, кожна людина має підпорядковуватися лише таким обмеженням, які визначає закон виключно, щоб забезпечити належне визнання і шанування прав і свобод інших та задовольняти справедливі вимоги моралі, суспільного порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві.

(3) Користування з тих прав і свобод ні в якому разі не повинно суперечити цілям та принципам Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 30. Ніщо в цій Декларації не вільно тлумачити як надання будь-якій державі, угрупованню чи окремим особам права займатися будь-якою діяльністю або чинити акти, скеровані на знищення прав і свобод, викладених у цій Декларації.

*

Рекомендуємо посилатися на відповідні статті «Декларації», коли влаштовуєте збори протесту проти несправедливого засудження діячів культури та всіх тих, кого протизаконно переслідує комуністичний терор в Україні.

Атанас Фіголь

Світла і тіні СКВУ

(Спроба підсумків і синтези)

1. Чи справді історична подія?

Для українців у діаспорі Світовий Конгрес Вільних Українців (СКВУ) це історична подія. Таку оцінку Конгресові треба дати незалежно від такого чи такого наświetлення його негативів, недотягнень і похибок. Вони, очевидно, були, але це не змінює суті справи.

В чому історичність СКВУ? Її треба шукати в двох моментах.

По перше: Після створення Української Національної Ради в 1948 році це друга найбільша подія в організованому житті вільних українців. Це спроба після двадцяти років нарешті завершити організаційну структуру громадського сектора «дахом», створити інтегруючий центр громадського життя на найвищому рівні. Вже сам факт відбуття СКВУ в позитивній атмосфері, коли всі учасники Конгресу однодушно зрозуміли, що йдеться про речі великого масштабу, — є історичною подією.

По друге: Історичність СКВУ підкреслило звернення до українського народу в батьківщині і в діаспорі, підписане всіма ієрархами православної та католицької церков і проповідниками українських євангельських віровизнань. Це історичний документ. Історія нашої церкви не знає подібного документу. Очевидно, трактуючи річ песимістично, легко вказати на дискрепанцію між закликами владик до братів в Україні зберігати віру батьків, рідну мову й звичаї, ... а ділами й поставою деяких наших духовних провідників у вільному світі. Однак, незалежно від того, чи наші владики, світські священники й монахи чини схочуть сплачувати цей підписаний ними «вексель», він залишається історичним документом.

2. Найбільший позитив --- спроба творити цілість.

Для стороннього спостерігача СКВУ може видаватися надто «звичайною справою». Можна виправдано дивуватись, чому ця подія серед вільних українців настигла так пізно, аж після двадцяти років.

Це правда, для зрілого суспільства таке завершення було б зрозумілим уже в перших роках еміграції. Чому ж ми стільки літ прогавили на дискусію щодо самого задуму? Чому загально панував страх, щоб все не закінчилося крахом боротьби за «опанування» нової централі? Чи це мав бути доказ нашої незрілості, нездорового стану?

Так, але лише частково. В 1948 році ми дали доказ політичної зрілості створивши УНРаду. Тоді політична інтеграція відсунула в тінь

потребу творити громадську централю. Ресорт внутрішніх справ при ВО УНРади мав би завершити цей сектор. На жаль, ми швидко зішли з вершин політично-державницького думання й діяння в 1948 році. Намагаючись впродовж наступних років знов до них повернутись ми дійшли до висновку, що доцільним є покищо створити світовий громадський центр.

Підготова Конгресу виявила, як слабо психічно ми були підготовані до здійснення цього задуму. Проведення Конгресу підтвердило, як слабо раціонально ми були приготовані, як мало виявили вміння будувати суспільні організаційні клітини на найвищому рівні. Відсутність досвіду й відповідних людей відчувалося яскраво. Тут, як і в інших ділянках, треба школи, експерименту, досвідчених фахівців.

Тому добре, що нарешті відбувся СКВУ, навіть у такій формі, в якій його здійснено. Проте ця «лекція» мусить увійти в нашу свідомість, з усіма позитивами й негативами. Суспільство мусить, навіть шляхом невдач й прикрих розчарувань, засвоїти собі і наполегливо здійснювати природний закон, згідно з яким цілість, (а цілістю ми хочемо бути) здійснюється тільки і єдиною інтеграцією складових частин.

Успішне проведення СКВУ має ще одну корисну похідну. Інтеграція одного сектора «заражує» і прискіплює процеси «зростання» організму цілості теж і в інших секторах. На конгресі відчувався сильний тиск громадської думки: «коли ж нарешті діждемося об'єднання в церковній і політичній сферах!» Тому з одушевленням прийнято соборний голос українських церков.

Безспірним дороговказом СКВУ на майбутнє залишається одна виразна директива: не затриматись на цій першій спробі, але, не зважаючи на всілякі похідні труднощі та невдачі, стремити далі наполегливо до інтеграції на найвищому рівні в усіх ділянках нашого життя.

Цю тезу треба вважати найбільшим позитивом Конгресу.

3. Церковна проблематика на форумі СКВУ.

Другим позитивом Конгресу було становище українських церков у діаспорі. Несподівано для організаторів і для учасників СКВУ наші церкви дали Конгресові велику моральну підтримку.

Приязність на Конгресі всіх владик США і Канади, спільне звернення церковних ієрархій до народу, особиста участь митрополита Максима, архієпископа Мстислава і пастора Яцентія в Секретаріаті СКВУ, прийнято учасниками конгресу з симпатією, признанням та висловами високого цінування саме такої цілісної постави наших церковних керманців.

Також зовнішньо-політичний аспект українських церков, їх наставлення до екуменічного руху, до далекосяглих процесів у лоні хри-

стіянських церков у світі, були темою спеціальних передконгресових нарад. На них ставлено теж в цілій ширині питання організаційної побудови структури та ієрархічного завершення українських церков. Для повноти картини треба згадати виступ архієпископа Мстислава на політичному зібранні прихильників УНРади під час Конгресу. Він апелював до представників політичного світу дати і в політичному секторі активновідповідальне місце для українських церков, не звужуючи їх ролі тільки до «святкового іконостасу».

Такий голос й вияв позитивно-активного ставлення церкви до політично-громадських проблем ми почули вперше. В порівнянні з актуальними відносинами в нашому церковному житті, широкі кола вповні усвідомлюють, що це щойно добрі початки і що ще далекий шлях, до, — хочби часткового, — розв'язання дуже складних питань в середині українських церков у діаспорі. Все ж таки вони заактуалізували справу покликання окремого ресорту церковних справ при ВО.

На всякий випадок виступи українських церковних керманців на СКВУ заслуговують на повну підтримку всіх громадських і політичних чинників.

4. Недоліки Конгресу.

Три негативні моменти треба згадати при загальній оцінці СКВУ: 1. неправильне тлумачення домовленості про т. зв. аполітичність Конгресу, 2. помилка в виборі місця відбуття Конгресу, і 3. фальшиве вирішення питання про осідок Секретаріату СКВУ.

Намагання політично «стерилізувати» конгрес, як жертва за домовлення взагалі його відбутися, пішли рідше за далеко. Назовні не тільки не підкреслено позитивного ставлення політичного сектора до СКВУ, але навіть не замарковано його існування. Не зважаючи на те, що Конгрес проголошено з приводу найважливішої політичної події української історії останніх сторіч, 50-річчя відновлення української держави, то в почесній президії Конгресу не знайшлося місця ані для живих ще політичних діячів того часу, ані для військовиків, учасників визвольних змагань.

Цей факт обурило багатьох делегатів. Але, згідно домовлення, їхня функція на Конгресі зводилася до спонтанного «схвалення домовленого». Це була ціна за збереження внутрішнього миру на конгресі між ривалізуючими партійними групами. Ситуацію з цього погляду, якоюсь мірою врятували збори прихильників УНРади, що їх зорганізувало Представництво ВО в США, після пленуму СКВУ, 17 листопада в тому самому готелі. Приязних було коло 600 учасників СКВУ.

В аналогічній ситуації, що й політичний сектор, дослівно кілька днів перед конгресом, знайшлися й українські церкви. І тільки відповідні заходи деяких церковних ієрархів змінили становище на краще. Під час останнього пленуму змінено навіть статут і доповнено секретаріат, представниками православної, католицької і євангельсь-

них церков в характері звичайних члєнів. В останній хвилині при-
шого до секретаріату теж представницю жіноцтва.

Проте не вдалося вже змінити особовий склад секретаріату так,
щоб у ньому були відзеркалені територіяльний принцип і конфесій-
на приналежність.

Все те, так сказати б, «одноразові мінуси». Вину за них аж ніяк
не можна скидати тільки на організаторів. Вони вклали багато тру-
ду і за те заслуговують на признання. Головну, якщо не виключну
відповідальність за всі загальні недоліки треба приписати політично-
му секторові. В його нутрі не було повного узгіднення, а була просто
незрозуміла взаємна ізоляція саме в найсуттєвіших загальнонаціо-
нальних справах. Хоча в Конгресі взяли участь усі без винятку по-
літичні середовища, які діють тепер в діаспорі, то вони на самому
Конгресі, на його пленумах, не знайшли, — бо дехто й не прагнув
шукати, — спільної мови.

5. Помилка в виборі місця.

Перебіг Конгресу виявив, що вибір Нью-Йорку для відбуття СКВУ
був помилкою. Не було зв'язку ані з громадською думкою країни, ані
з урядовими колами, ані навіть з чинниками ООН. Адже підкреслювано
аргумент: Конгрес треба відбутися в осідку Об'єднаних Націй, де є пред-
ставництва всіх країн світа і т. д. З державних представників країн
при ООН — поза Канадою і Венесуелою — ніхто не зацікавився кон-
гресом.

Міжнародній характер Конгресу оптично рятувала Канада. (Євро-
пейські громадські установи в більшості були за тим, що б саме в
Канаді відбутися СКВУ). Участь колишнього прем'єра Джона Діфен-
бейкера, федерального міністра Михайла Стара, репрезентанта пре-
м'єра Лестера Пірсона, — і то навіть в Нью-Йорку, — найкраще ілю-
струє, що замість дорогої й безуспішної «пропаганди» в США ми могли
мати в Канаді ефективну. Там і преса і радіо і телебачення дали б
нам бажані послуги.

6. Помилка, що грозить шкідливими наслідками.

Така велика імпреза, як СКВУ, мусіла мати «темні сторінки». По-
милки, недоліки й недосагнення, які траплялися одноразово — мож-
на пренті зорзуміти. Конечність домовлювання й тиск «вето» дуже
ускладнювали, отже й виправдували. Це треба усвідомити, щоб не
повторити складних ситуацій.

Проте одну засадничу помилку Конгрес схвалив «мовчки», після
того, як референт статуту представив її як єдино можливу розв'язку
для всіх вимог і претенсій у процесі домовлювання. Ця помилка на-
певно матиме фатальні наслідки, якщо її своєчасно не усунути.

Йдеться про постанову статуту про те, що осідок Секретаріату
СКВУ має переноситися що два роки з одної країни до іншої, з одного
континенту до іншого.

Якщо ми допустимо до першої такої «мандрівки» Секретаріату
СКВУ то безповоротно програємо велику річ. Бо ж, яку дієздатність
може мати центр, який що два роки мусить шукати нових керівни-
ків, нових приміщень, нових співробітників? Секретаріат СКВУ му-
силь бути створений і розбудований в одному постійному місці
і мати до розпорядимости дібраний і зіграний гурт співробітників.

7. Висновки.

Відбуття СКВУ й покликання до життя постійного Секретаріату
треба трактувати як поважний крок вперед на шляху до здійснення
ідеї української цілості. Постанова статуту про переносження осідку
Секретаріату що два роки з місця на місце, як шкідлива, мусиль бути
змінена додатковим голосуванням делегатів СКВУ. Осідком Секрета-
ріату повинна залишитися Канада. Від нас усіх залежить, яких кон-
кретних форм організаційної побудови, виявів діяльності і коорди-
нації на відтинку громадського життя діаспори досягне новостворе-
ний Секретаріат.

Продемонстрована на СКВУ ще дуже тендітна нитка порозуміння
в середині українських церков і перші спроби їхнього включення до
громадського і політичного сектора заслуговують на плекання і зміц-
нення з боку всіх громадських і політичних чинників.

Український політичний сектор як цілість не виявив себе на
СКВУ і не спромігся в 50-річчя української національної революції
навіть на таке соборне звернення до батьківщини й українців у світі,
як це зробили наші церковні ієрархи. Учасники конгресу ждали на те
і вони були розчаровані мовчанкою політичних провідників.

Перебіг СКВУ мав характер демонстрації — демонстрації україн-
ської єдності. В атмосфері Конгресу засуджено б кожного, хто нама-
гався б підважувати цю єдність. Саме в цій одностайній поставі велич,
вартість та історичність Конгресу.

*Ця солідарність думки (всього суспільства) об'єднувала нас у тяжкі
хвилини, об'єднує нас і тепер. Коли ми бачили упадок у нашій праці, ця
свідомість рятувала всіх — і мене. І в мене були моменти, коли безсилно
впадали руки, коли здавалося, що гасне віра в святу ідею, та ці моменти
людської переваги були тоді, коли я не бачив єднання й активності в
нашій суспільності, а бачив тільки партійні роздори..., я не перебільшую
наших сил, однак я твердо вірю в процес освободження народу...*

*Цей процес єднання необхідних сил, єднання партійних сил, є елемен-
том, який служить за порукою, що ми на твердому ґрунті нашої державної
праці.*

Симон Петлюра

Напрямні праці ВО УНРади

на внутрішньому відтинкові

(інф) На базі постанов шостої сесії УНРади ВО намітив і почав вже здійснювати наступні три пункти програми дії на внутрішньому відтинкові:

1. Розбудувати організаційний апарат — Представництва ВО в поодиноких країнах і Делегатур Представництв ВО в окремих скупчених української діаспори.

2. Зорганізувати т. зв. виборний сектор, щоб уже в наступній сьомій сесії його представники брали активну участь.

3. Збільшити фонди, як конечну матеріальну базу для розгорнення діяльності на всіх відтинках.

Ці три завдання це, так би мовити, програма праці «на щодень». Її реалізація залежить в першу чергу від низових клітин і від активності наших прихильників у різних країнах. З боку ВО відбуто багато поїздок. Речники Державного Центру УНР — президент, віце-президент, голова УНРади і голова ВО — на зустрічах з нашою громадськістю обговорювали і з'ясовували названі пункти. Це стосується передусім США і Канади. Поїздки представників ВО до інших країн вже підготовляються.

Перше завдання:

розбудувати апарат

Соціальні системи можуть діяти тільки з допомогою матеріального і людського апарату. Громадські й політичні, а також церковні організації проводять свою працю з допомогою членства, яке добровільно й безкорисно жертвує свій труд або матеріальні засоби. Кожна установа, а зокрема з великою метою і широким засягом діяльності, мусить розпоряджати організаційним апаратом, тобто платними і безплатними працівниками. Клітина, в якій постійно, найкраще професійно, працює хоч кілька фахових сил, збільшує в надзвичайній «геометричній» прогресії ефективність праці.

Державний Центр УНР розпоряджав і розпоряджає недостатнім організаційним апаратом. Особливо дошкульно відчувається його відсутність в низових клітинах, в т. зв. делегатурах представництв ВО. Якщо ДЦ УНР розпоряджатиме належно зорганізованим і дійовим апаратом, він зможе відігравати вирішальну політичну роль в українській діаспорі.

Функцію апарату ДЦ УНР в різних країнах виконували дотепер товариства сприяння чи прихильників УНР і то тільки в кількох країнах і лише в деяких осередках. Але ті товариства спиралися повністю на локальній ініціативі; виборне керівництво могло тільки з

трудом поборювати кризи. Виставлені на місцеві атаки противників, а чи непорозуміння у власному таборі, вони часто переставали бути активними. Крім цього їхня діяльність зводилася практично до збірки фондів для УНРади.

Тимчасом життя вимагає куди живішого та повнішого зв'язку і вимінного потоку інформації між центром і низовими клітинами, а чи навіть поодинокими особами. Започатковане творення делегатур представництв ВО (далі скорот: Д-ВО) в кожній місцевості, де є більші скупчення українців, видається найдоцільнішою і, як дотепер, найкращою розв'язкою.

Д-ВО, тобто делегатура представництва ВО, складається з одної, двох чи трьох осіб. Їх кожноразом назначує, контролює і відкликає представництво ВО в даній країні. В виняткових випадках, коли це доцільне, Д-ВО може складатися з більшої кількості осіб. Функції й завдання делегатури нормуватиме окремий внутрішній правильник ВО. Головою Д-ВО може бути голова місцевого товариства сприяння чи прихильників УНР, це побажано, але не обов'язково. Натомість Д-ВО повинна обов'язково подбати, щоб на її терені діяло найефективніше товариство сприяння УНРади. Між цими двома ланками не повинно бути жодного конфлікту.

Ініціатива для творення Д-ВО є в руках і належить до завдань крайового представництва ВО. Проте дуже побажано, щоб прихильники УНРади, партійні чи безпартійні, самі виявили таку ініціативу й висунули до представництва ВО сугестії стосовно кандидатів; їм, на місці, справи видно краще. Йдеться теж і про поспіх, щоб у найкоротшому часі покрити українську діаспору мережею дієздатних Д-ВО.

В наступних числах «Інформації» подамо організаційну схему ДЦ УНР. У зв'язку із розбудовою організаційного апарату міститимемо особовий склад представництва і Д-ВО. При тій нагоді подамо теж для інформації членства і наших прихильників адреси і конта місцевих банкових інституцій, на які наші прихильники можуть вплачувати зобов'язання чи добровільні пожертви на УНРаду. Тепер просимо наших співробітників надсилати докладні інформації про вище згадані дані.

Друге завдання:

збільшити кадри

Державний Центр УНР має діяти до часу постання самостійної української держави. Не можемо передбачити як довго це триватиме. Тим часом проминають не роки, а десятиліття нашого перебування за кордоном. Час з'їдає організації нашого політичного життя винесені з батьківщини. Політичні партії не діють в нормальних умовах, а їхнє оживлення допливом молодших кадрів стоїть під знаком запитання.

Не може, однак, стояти під знаком запитання політичний центр української діаспори у вільному світі. Крім того вже сьогодні є багато українців, які, з таких чи таких причин, не можуть або й не хочуть визначитися до якоїсь існуючої тепер партії. Проте вони прагнуть бути політично активними на загальній базі ідеї української незалежної держави. Цій ідеї вони готові постійно служити.

Перед нами виринає проблема такої перебудови структури УНРади, щоб забезпечити їй дієздатність як матеріальними засобами так і кадрами нових людей. Тому VI сесія УНРади рішила покликати до життя т. зв. громадський виборний сектор, тобто впровадити до УНРади поруч представників партій, також делегатів з вибору. В VII сесії УНРади такі делегати з вибору мають взяти участь.

«Виборний сектор» мусить бути схвалений формальною постановою-законом, яка нормуватиме й всю виборчу процедуру. Президія УНРади почала вже підготовку на базі проекту, що його випрацював ВО. Про остаточний текст закону й виборчої процедури інформуватимемо своєчасно в нашому бюлетені.

Немає жодного сумніву в тому, що впровадження виборного принципу, — покищо тільки як доповнення існуючої системи номінування делегатів політичними фракціями — на часі й далекосягле. Спроби підготувати проведення виборів до УНРади шляхом реєстрації управнених до активного і пасивного голосування в теренах дали позитивний відгук. Зокрема для безпартійних, які дотепер не мали жодних можливостей впливати на політичне життя, така постанова відкриває широкі горизонти для політичного заангажування. ВО продовжує акцію підготовки виборів з допомогою своїх представництв і делегатів. До цього числа «Інформації» долучені чотири заяви, які просимо поширити в колі ваших знайомих прихильників УНРади. Виповнені заяви пересилати до ВО або до його органів у вашому терені.

Підкреслюємо, що виборний сектор є загальним і в ньому беруть участь всі прихильники ДЦ УНР, партійні й безпартійні. Управненими до активного і пасивного голосування будуть тільки ті, які підписали, а чи підпишуть долучену до цього бюлетеня заяву і впалять приналежний їм «податок 22 січня». Ці управнення і зобов'язання (теж евент. виїмки) нормуватимуть відповідні постанови виборчого закону й процедури. Точніше про ці справи писатимемо в наступних числах «Інформації».

Третє завдання:

поширити фінансову базу

Одним з важливіших завдань апарату й членства є забезпечити центр відповідними матеріальними засобами.

Бюджет УНРади в основному спирається на річному т. зв. «податку 22 січня». Вплата цього податку буде в засаді потрібною і до-

статньою передумовою, щоб мати пасивне і активне право у виборах до УНРади. Його висота, згідно з тимчасовою пропозицією ВО, становить один відсоток нетто річного доходу, проте як мінімум 12 дол. річно. Про виїмки, про валюту в інших країнах тощо рішатиме виборчий закон і процедура. З цього джерела фінансується мінімальний апарат, технічні засоби і зв'язок. Це джерело знизилося за останні роки до незначної суми 20.000 дол. в річній пересічі. Як перший приціл мусимо висунути подвоєння цієї суми в як найкоротшому часі, а збільшити її щонайменше тричі до відбуття VII сесії УНРади в 1970-71 році.

Для інших конкретних акцій будемо мобілізувати окремі фонди. Для цього маємо зовсім виразні домагання. Наші професіонали в США і Канаді готові давати більші пожертви на політичні акції УНРади під умовою, що ці акції будуть конкретні і докладно визначені. Маємо на думці виступ д-ра Вороха на зустрічі голови ВО з українськими професіоналистами в Нью Йорку (грудень 1967) і сугестії пп. проф. Янішевського і інж. Винницького в Торонто (червень 1967). Відчитність з усіх «в'язаних» фондів провадитиме ресорт фінансів на сторінках «Інформації».

Тимчасово проголошуємо мобілізацію таких фондів:

1. Фонд зовнішніх акцій: З нього мають фінансуватися всі акції на зовнішньому відтинкові: участь в міжнародних з'їздах, конференціях, конгресах тощо; підготовка стосовних студійних матеріалів для зовнішньої інформації; друкування чужомовних публікацій та з'ясувальних чи документарних матеріалів тощо. Для прикладу назвемо два актуальні завдання: а) участь в міжнародній конференції в Тегерані в квітні ц. р. з приводу ювілейного року 20-ліття декларації прав людини; б) допомога в виданні важливої публікації, збірного твору 20-ох українських і чужинських учених англійською мовою (в американському видавництві) про українську революцію 1917-1921. Щоб ці проєкти здійснити, потрібно мінімум 5.000 дол., яких тепер немає. «Тиск часу» гратиме завжди при зовнішніх акціях дуже важливу роль. Тому такий фонд мусить згори стояти до диспозиції ВО.

Хто започаткує цей фонд?!

2. Фонд будови дому УНРади. Цей фонд вже започаткований і в цьому номері інформуємо про підсумки дотеперішньої акції. ВО рішив приступити до реалізації будови, а чи закупу відповідного об'єкту. Дотогочасний вислід збірки 10.000 дол. На купно скромного приміщення, 5—6 кімнат, треба ще 40 до 50 тис. доларів.

Хто черговий?!

3. Прес-фонд «Інформації»: Видавання нашого бюлетеня є пов'язане з матеріальним ризиком, якщо в проглядному часі не змобілізуємо додаткових фондів. З другого боку не сміємо далі відкладати

Вого повин, бо він єдиний безпосередній зв'язок з кожним нашим членом прихильником. Хто розуміє вагу інформації для створення одної органічної української системи, цей знатиме вагу цьому фондові.

Дайте доказ розуміння ваги інформації вплатою на прес-фонд «Інформації»!

*

Три вище згадані завдання на внутрішньому відтинкові, що ми їх назвали програмою праці ВО «на щодень», а саме:

1. розбудувати апарат,
2. збільшити кадри,
3. поширити фінансову базу,

є взаємно пов'язані та взаємозалежні. Успіх одного впливатиме на ефективність іншого. Але існує ще

Приціл на дальшу мету:

Конгрес української вільної політичної думки

Коли мова про «дальшу мету» праці ВО, то маємо на думці ефект праці ВО наприкінці його каденції. Він не сміє обмежитися тільки організаційними заходами на внутрішньому відтинку. Очевидно, справа організації надзвичайно важлива і мусить бути підставою всякої іншої діяльності. Але ще є цілий ряд інших відтинків-ресортів, яких тут не називаємо, але над якими ВО вже працює. Про це буде мова в наступних числах «Інформації».

Не від речі підкреслити, що врешті йдеться не про апарат, не про ті чи ті організаційні заходи, не про здобуття фондів. Все те тільки засоби для нашої мети. Критерієм оцінки ВО, — як було сказано в експозе голови ВО і при інших нагодах, — є служіння українському народові допомогою в його боротьбі за фізичне й духове збереження й здійснення його самостійної держави. Отже найістотнішим завданням є розгорнути в допомогу батьківщині на всіх відтинках доцільну політичну діяльність. Для цього на внутрішньому відтинкові є необхідною інтеграція нашого політичного сектора в цілість, а передумовою для цього є викристалізування української вільної політичної думки.

20 січня ц. р. ВО подав Президії УНРади проєкт відбуття VII сесії УНРади в часі між лат. і укр. Різдом 1970-71 в Торонто, Канада. Різночасно з відбуттям сесії мавби відбутися конгрес з участю всіх українських політичних самостійницьких середовищ, партій та організацій. На цьому конгресі темою засідань, конференцій, пленумів і, ситуативно, резолюцій має бути політична проблематика української діаспори в вільному світі, як до питань її внутрішнього життя, так і щодо допомоги Україні. Отож цей конгрес подуманий як тематичне доповнення СКВУ. Проблема нашої політичної інтеграції, як

бажана мета, залишається — покищо — в підготовчій стадії поза увагою ініціаторів.

У першу чергу йдеться про те, щоби прочистити терен, впорядкувати й визначити позиції, усвідомити думку, повернути атмосферу довіря і взаємної пошани, отже створити передумови для успішної інтеграції, або — хочаб — для самозрозумілої співдії всіх українських політичних сил в рамках одної загальної української системи. В даній ситуації це передумова постійної і ефективної допомоги Україні.

До проблеми запланованого політичного конгресу українців у вільному світі будемо повертатися і в наступних номерах бюлетеня. Радо помістимо теж сугестії та міркування наших прихильників на цю тему.

Ще про телеграму УНРади до Ізраїля

Арабсько-ізраїльський конфлікт у травні-червні минулого року викликав жваву реакцію українського суспільства в діаспорі. Наша громадська думка виразно визначилася на стороні єврейського народу, загроженого в своєму національному існуванні на власній батьківщині, в Ізраїлі.

Ще до вибуху арабсько-ізраїльської війни керівник ресорту закордонних справ ВО УНРади вислав з Риму через місцеву ізраїльську амбасадку телеграму до уряду Ізраїля, висловлюючи народіві Ізраїля симпатії і моральну підтримку УНРади. Подібну заяву передав у Лондоні голова Представництва ВО тамтешньому репрезентантові Ізраїля. Від Державного Центру УНР відійшов лист до прем'єр міністра Ешколя — за підписом Президента і керівника ресорту зовнішніх справ. Був ряд подібних декларацій з висловами симпатії і моральної підтримки — з боку політичних і громадських організацій, української преси та поодиноких громадян.

Ці виступи були загально схвалені нашим суспільством, як правильні заходи не тільки з погляду політичного але й морального. І до цієї теми не треба б повертати, як би не деякі голоси — вислови невдоволення. Вони свідомо чи несвідомо поширювали фальшиві інформації: мовляв, УНРада вислала «тратуляції» жидам з того приводу, що вони побили арабів.

Тому треба з'ясувати мотиви наших виступів.

Кола УНРади, висловлюючи свої симпатії єврейському народові в зв'язку з арабсько-ізраїльським конфліктом, мала на увазі наступне: Єврейський народ Ізраїля (дещо понад два мільйони людей) опинився перед лицем міжнародньої змови геноциду. Політичні екстремісти і фанатичні секти серед арабського суспільства явно проголосили «священну війну», щоб стерти з лиця землі державу Ізраїль і фізично ви-

нищити його людність. А російський комунізм, роздуваючи антиєврейські ресантименти серед арабів, озброїв арабський світ, щоб розпалити війну в цьому районі світу.

Отож, Ізраїль, як батьківщина єврейського народу, був загрожений тими самими силами, які ще сьогодні загрожують і нашому народові: великодержавний шовінізм, людонеспависницький екстремізм і змова геноциду.

Гасло: «свобода неподільна!» — є для нас не пропагандною фразою, а категоричним імперативом. Тому ми зобов'язані з міркувань політичної доцільності й етичної інтегральності дати принаймні моральну підтримку, коли не можемо дати політичної, — тому народові, який під час 2-ої світової війни вчинив страшний втрат. Це потрібне тим більше, що один мільйон людей цього народу живе сьогодні на Україні і разом з нашим народом ділить його долю.

Ми висловлювали моральну підтримку Ізраїлеві зі слонук гуманітарних: висловлювали йому співчуття з приводу загрози геноциду — з почуття справедливості, бо ніколи не вільно організувати змови на життя іншого народу.

Сьогодні, коли стали відомі документи з України, які й в цьому питанні дають дуже багато, треба наголосити: тут ми поступили цілком у згоді з політичною думкою сучасної України. Наша постава в арабсько-ізраїльському конфлікті була правильна і наскрізь корисна українській справі.

Здаємо собі відчит з того, що минуле українсько-єврейських стосунків обтяжене з обох боків. Хоч у цих стосунках є також багато позитивного, досі — в нас і в них — переважала тенденція випинати негативне, затушкочувати позитивне, зі шкодою для обох народів.

Сьогодні, після досвіду з останнього року, треба зробити висновки на майбутнє.

Треба — без ресантиментів і тенденцій — вивчати історію українсько-єврейських стосунків. Треба звільнити внутрішні українські дискусії на єврейські теми від почуттів пристрасти, від ігнорації та демагогії. Треба усвідомити, що єврейська проблема на Україні, яка є одним з елементів українсько-єврейських стосунків взагалі, належить до найважливіших і найтрудніших питань, що їх має розв'язати українська політична думка. Наше перебування в діаспорі ми повинні використати, щоб підготувати цю розв'язку, створюючи відповідну атмосферу і даючи об'єктивні історичні праці з цієї ділянки.

У цьому напрямку в нас зроблено стосовно мало. І тому з особливим задоволенням треба привітати найновішу публікацію Наукового Товариства ім. Шевченка в Європі, яка трактує українсько-єврейські стосунки під час національної революції 1917—1920 рр. (див. ст. 43 в цьому номері «Інформації»).

Михайло Добрянський

Платники на фонд УНРади в Канаді

від 1 січня до 31 грудня 1967 р.

Торонто — Товариство Прихильників УНР.

Збірна вплата 733.15 \$, Кредит. Спілка при Укр. Православній Катедрі 250 \$, В. В. Гриник 200 \$, Кредит. Спілка при УЧО 100 \$, Микола і Ярослава Хархаліс 60 \$, Кредит. Спілка при Укр. Кат. Церкві М.Б.Н. 50 \$, І. Микитинський 50\$, І. Дубилко 50 \$, Артем Мевша 45 \$, д-р Зоя Плітас 45 \$, Микола і Леся Гринь 40 \$, проф. В. Іванис 39 \$, Т. Таборовський 37 \$, Т. Нечипорчук 35 \$, Відділ СУЖЕРО 35 \$, І. Гуменюк 35 \$, Ом. Тарнавський 35 \$, Т. Гуменюк 35 \$, Є. Войчишин 35 \$, Спиридон і Маргарита Кравченко 34 \$, д-р О. Яворський 30 \$, О. Семотюк 30 \$, Кредит. Спілка ВУГромада 30 \$, Гр. Сосідко 27 \$, А.М.Х. 27 \$.

По 25 \$: Марта Савченко, Андрій і Ольга Завць, І. Янішевський, Н. Сакалюк, Марія Голод, Гр. Реплянський, о. О. Бабюк, Я. Маслівець, В. Довгань, Д. Сачківський, В. Янішевський, В. Кальба, д-р М. Малецький, проф. М. Ребрик, д-р В. Соханівський, Ю. Т. Гірник, Сигенія Косевич, П. Макогон, Ю. Гуменюк, Т. Моклович, Наталія Медвідська, проф. З. Зелений, Роман Копач, Стефанія Зазуляк, д-р С. Булак, Юлія Головата.

По 24 \$: Укр. Студентський Клуб, В. Вацик, В. Руденко, А. Коморовський, Федір Бойко.

По 20 \$: Ген. М. Садовський, Сигенія Жененіцька, Р. Чолкан, І. і Р. Бойчуки, Фірма Рочестер, Фірма Прогрес — Яків Тесля 17 \$, П. Волосевич 17 \$, М. Чучман 17 \$, М. Гарас 17 \$, Фірма Дніпро Фюел 15 \$, Фірма Фючер Фюел 15 \$, Гр. Романенко 15 \$, Д. Вілак 14 \$, Ол. Федорів 14 \$, Леонід Ліщина 17 \$, д-р В. Медвідський 17 \$.

По 12 \$: М. Шпіка, О. Станімір, В. Сливка, А. Ліщина, М. Цибульський, Т. Хохітва, В. Левицький, Т. Лотоцький, К. Микитчук, О. Охрим, І. Кіріченко, д-р А. Моспанюк, П. Дець, К. Мисаль, І. Р. Винницький, П. Яцута, Тетяна Грай, Ф. Запутович, С. Костири, В. Шимко, Параскевія Хархаліс, Кекилія Паліїв, Є. Г. Равриш, Тоня Горохович, С. Ільницький, А. Файгель, О. Цвіренко, М. Підлісний, Б. Федчук, М. Козак, І. Витвицький, В. Піньковський, М. Битинський 11 \$.

По 10 \$: М. Селешко, М. Бура, Дора Наливайко, П. Бучинський, Ю. Онищук, д-р В. Дебера, Фірма Алберта Фюел, д-р Осип Бойко, У.Б.А. — Торгієля, Л. В. Литвин, М. Ліниця, Пекарня Фючер, М. С. Молочарня, Суперіор М'ясарня, Іван Фірчук, М. Челок, Павич Торгієля, д-р Василь Бойко, Фірма Метро Фабрік, Дарія Винників, Т. Єленчук і Лінкор, пані М. Павлишин 6 \$, Ольга Федейко 6 \$.

По 5 \$: Я. Остафійчук, о. Ю. Цукорник, І. Курман, О. Гльоза, М. Гречко, І. Колос, д-р П. Кебало, М. Могилянський, К. Шпіка, М. Козаченко, М. Ющенко, А. Горобець, І. Костюк, Ол. Худяк, Г. Гайдарчук, К. Павлів, В. Пальчук, Медікус Аптека, Фірма Орбіт, М. Савчук, Г. Куфований Студіо, Грін Вейл Молочарня, Базилевич Молочарня, Фірма В. Косар, І. Ліліцак, д-р А. Федина, І. Дрогомірецький, д-р Е. Вахна, Фірма Централ Фюел, 263 Відділ УРСоюзу, М. Мельничук, Г. Козаченко, п-во Мулевичі, К. Гонта, А. Ворило.

По 3 \$: Ф. Цимбалюк, П. Келемберт, В. Жураківський, Ф. Кізім, Я. Кізім.

По 2 \$: М. Чагула, К. Хміляр, П. Кучма, Я. Микуляк, Д. Фуштей, М. Прийма, В. Моргай, Д. Микитенко, Я. Чуйко, М. Стефанюк, П. Супрун, Стар Мотор, Клевер Торгівля, О. Квас, Рай-Порт Торгівля, Дрогобицький Вітер, Погорецький, П. Копил 1 \$, С. Тербуш 1\$.

Разом 4016.15 \$.

Едмонтон — Комітет Сприяння УНРаді.

Збірна вплата 1472.00 \$.

Вінніпег — Товариство Сприяння УНРаді.

Д. Лобай, заповіт, 100 \$, Тов. Просвіта 75 \$, Філія УНО Ст. Боніфас 50 \$, Кредит. Спілка — Вінніпег-Північ 50 \$, о. д-р В. Кушнір 50 \$. Суддя І. Соломон 30 \$, проф. М. Боровський 30 \$.

По 25 \$: С. Мокрій, Український Народний Дім, В. У. К. ім. св. кн. Володимира й Ольги, о. д-р С. Савчук, о. Й. Пуляк, інж. О. Гудзяк, пані М. Бойчук, п-во О. і Д. Навроцькі, М. Смеречанський 20 \$.

По 17 \$: Інж. А. Качор, І. Зельський, В. Захарчук, В. Леськів, А. Господин, І. Каптії, С. Волинець 15 \$.

По 12 \$: М. Гаврисин, о. І. Р. Ковалевич, о. Д. Шевчук, М. Михайлюк, Ю. Носик, В. Севериненко, М. Козій, д-р О. Метеля, д-р Ю. Губатий, пані М. Дима, А. Пурдидик, В. Клос, Р. Саведчук, пані А. Лобай, інж. А. Котович, Р. Клос, М. Оброца.

По 10 \$: Т. Кобзей, С. Янківський, Г. Сабалга, І. Сирник, Відділ КУК, І. Голян, відділ СУЖЕРО, С. Романяк, В. Сарчук, М. Залозецький, В. Арсенич, д-р М. Яремко, пані М. Вавриків, І. Литвиненко.

По 5 \$: В. Буряник, д-р М. Шкільник, К. Продан, М. Копинський, Універсал Радіо, В. Цап, П. Костенко, С. Рогатинський, І. Бакун, П. Вачинський, П. Крип'якевич, І. Нестор, І. Туркевич, д-р С. Сабара, Г. Бай, Д. Бойко, І. Онуфрійчук, В. Срочинський 6 \$, А. Брик 6 \$, пані М. Добрянська 6 \$.

По 3 \$: В. Іщенко, М. Воробій.

По 2 \$: С. Мухін, Р. Супрун, О. Войценко, М. Тащук, І. Лобода, М. Мелешук.

Разом 1187.00 \$.

Гамільтон — Товариство Сприяння УНРаді.

Збірна вплата 341.50 \$.

По 25 \$: А. Панченко, А. Дибко, Ірена Петлюра, М. Ковцук, Р. Чоловський, А. Кликотюк, хористи М. Сушка, Д. Скірко 30 \$, О. Оліфірчук 30 \$, ювіляти Соловей 23 \$, М. Гудима 22 \$, С. Панів 20 \$, 7-ма Ста. СВУВ 20 \$, М. Сітнік 19 \$, І. Шепель 17 \$, І. Білоус 17 \$.

По 15 \$: М. Лещук, П. Петрук, К. Скірко, І. Квашка, М. Горегляд, М. Козак, В. Радиш, І. Кубрак, С. Мороз, П. Коковський, Р. Козар, І. Коваленко і С. Кіріченко. Ф. Ігнатюк 13 \$. По 12 \$: О. Кириченко, І. Гарасимчук, Б. Стрілковський. По 10 \$: Ф. Демкович, Гр. Горій, Раїса Садова, М. Похожай 8 \$, М. Донець 7 \$.

По 5 \$: Д-р Ф. Мартинюк, В. Роечко, М. Корозаш, І. Завгонродній, С. Наливайко, П. Стрижовець, Р. Трипільський, А. Бадай, І. Мойсюк, М. Площанський, Д. Садовий, Ф. Демчук, О. Лупінос, М. Кульчицький.

По 3 \$: М. Гринько, М. Березовський і В. Товстошей.

По 2 \$: М. Скірко, О. Максимлюк, А. Похожай, І. Ситник, К. Тарасенко, П. Курчап, К. Черненко, П. Соловей, Ю. Логин, І. Ткач, І. Корінь, П. Трипільський, А. Стецик, В. Капрусь, М. Чуйовський, С. Петровський, Ф. Стахів, М. Юнкевич, С. Маглевич, Самогулка.

По 1 \$: І. Баран, С. Горун, М. Бойчук, В. Глухий, Б. Садовський, Л. Андріючук, М. Вільшинський, А. Петрушкевич і Є. Гаранчак.

Разом 1131.50 \$.

Саскатун — Товариство Сприяння УНРаді.

Адв. Юліян В. Стечишин 60 \$, д-р Дм. Ципівник 60 \$, проф. Андрій Михайленко 35 \$, Іван Семенів 35 \$, Степан Франко 30 \$, Н. Н. 30 \$.

По 25 \$: Д-р Богдан Роділінський, д-р Д. Шмігельський, Павло Ткачук, Федір Скоробогач, Роман Стратівицук, Олександр Хомин, Василь Буряник, Н. Н., д-р Степан Держко 22 \$.

По 12 \$: Лука Новосад, д-р Мих. Бойкович, Никола Дорош, Кароль Гудима, Софія Грецьук, Мих. Охити, проф. Іван Рудевський, Морис Т. Чернецький, М. Е. Залозецький, Ф. І. Кіндрачук.

По 10 \$: Юрій Карнаух, Мих. Петринин, д-р М. Небелюк, проф. А. Роїк, Люся Павличенко-Сотнікова, Відділ КУК, Н. Н.

По 5 \$: Анна Скорій, Марія Мадюк, В. Ничка, О. Носарук, М. Кінар, Василь Носарук 7 \$.

Разом 694.00 \$.

Ванкувер — Комітет Сприяння УНРаді.

Ф. Кравець 45 \$, д-р М. Гуцуляк 25 \$, д-р М. Ф. Савицький 25 \$.

По 12 \$: В. Андріяшин, І. Галаган, о. П. Блажук, о. А. В. Хруставка, В. П. Дзюбенко, С. Федорук, Й. Галій, інж. А. Ільницький, М. Гомола, Т. Грінченко, М. Коцюк, Павдіна Клокович, Д. Окос, Й. Касіюхнич, М. Корніцький, А. Карпінський, П. Кульба, Докін Масцюх, Емілія Остапчук, І. Манюша, М. Маланич, М. Лазарович, М. Петриків, І. Решетник, М. Романюк, о. П. Стасевич, І. Станько, М. Сулима, С. Твердун, В. Ткачук, В. Токарек, І. Торупка, Г. Турко, М. Матарнюк, Й. Ясенчук, В. Воробець, М. Захарчук, В. Давидяк 6 \$, Аполіна Кобринович 5 \$, Т. Чорний 4 \$, П. Романко 4 \$.

Разом 558.00 \$.

Ошава — Товариство Сприяння УНРаді.

Д-р Д. Антоневич 40 \$, Е. Гуцуляк 30 \$, Р. Стороцьук 25 \$, П. Вакула 17 \$, С. Задорожний 17 \$, Кредит. Спілка при Церкві св. Івана 15 \$, М. Кліндух 14 \$, М. Шовковий 12 \$, М. Букач 12 \$; по 10 \$: І. Кутій, Й. Семенців, М. Лагода, В. Поясок; Д. Недошитко 7 \$, О. Сосна 7 \$, о. І. Дутчак 6 \$.

По 5 \$: Л. Неліпа, О. Добринь, проп. І. Яцентій, Ю. Стефановий, Д. Слдовий, М. Почапський, М. Старр-Старчевський, В. Дуляк, д-р К. Сто-

рощук, д-р Ю. Яців, С. Чабан, М. Стороженко, Г. Карпенко, М. Сірко, Ю. Лисик, М. Хомин, І. Дрозд, І. Тимочко, д-р Р. Дмитрук, І. Манько, А. Іванів.

По 3 \$: Л. Павлюк, Б. Мусій, Д. Станченко, І. Самохін, П. Олесюк, С. Рожок, В. Галюк, Н. Н.

По 2 \$: Г. Шевченко, В. Грищук, Д. Бражник, Ф. Шушвал, П. Сенік, А. Горобець, М. Грицьків, М. Сімаховський, М. Сенік, П. Сич, П. Величко, В. Пятаха, Григорчук, Д. Кочій, О. Іващенко, В. Букач, Г. Юристий, К. Манько, Д. Бабій, І. Сидоренко, С. Гонта, В. Андрій, В. Антонович, Т. Семенчук, С. Мандрик, Центр. Фармасі, І. Іваськів, С. Перон, Є. Богдан, О. Шостовський, А. Сенік, І. Кулик, П. Котелевич, Н. Н., А. Євстратов, М. Каллаур, К. Пшеничний, В. Васік, Д. Беркута, Г. Науменко, А. Онищук, Я. Шпак, С. Кісіаль, І. Кучма, І. Котик, О. Дудар.

По 1 \$: В. Яценевський, М. Манько, В. Григоренко, А. Бакунович, С. Кривоус, А. Турецький, П. Лебедівський, В. Івасиків, В. Грайник, О. Юрійчук, Я. Манько, І. Шенель, Ф. Федорченко, І. Владика, М. Ботуленко, Г. Лисицький, В. Богаско, І. Куць, Д. Майгут і П. Кокот.

Разом 483.00\$.

Кенора — Тов. Просвіта і Тов. Сприяння УНРаді.

Тов. Просвіта 250 \$, М. Зварич 25 \$, Квитки 6 \$.

По 12 \$: П. Горбатюк, Д. Самусь, С. Дзвоник, Оріся Романюк, В. Винарчук, О. Варчук, Ф. Гала, П. Кіт, Й. Кузьо, В. Стефанюк і І. Пакон 6 \$.

Разом 407.00 \$.

Форт Вілліам — Товариство Сприяння УНРаді.

Збірна вплата 400 \$.

Монреал — Товариство Сприяння УНРаді.

Укр. Нац. Кредит. Спілка 100 \$, збірна вплата 77 \$, СУЖЕРО-Лашін 40 \$, і Кредит. Спілка ім. І. Мазепи 15 \$.

По 10 \$: Відділ ТУС, К. Роговський, Р. Жерсбецький, М. Насадюк і А. Рудницький.

По 5 \$: В. Захаркевич, І. Василенко, А. Ніколич, М. Поважнюк, Й. Роніш, В. Борис, І. Боївка, К. Редькевич і Є. Сенишин 6 \$.

По 2 \$: С. Передерій, Н. Патій, о. В. Слюзар, С. Демосюк і В. Катрюк І. Передерій 3 \$.

По 1 \$: І. Козачок, М. Жовтоніжка, проф. А. Степовий.

Разом 345.00 \$.

Кіченер — Уповн. Петро Вітрук, збірка. Петро Вітрук 25 \$ і М. Безбах 16 \$.

По 15 \$: Анна Вітрук, М. Тихончук, І. Козак, Ол. Мельничук, Л. Станішевський, К. Губарик, В. Никифорчин, І. Михайличенко, Н. Палилик, О. Матко, К. Садовський 10 \$, М. Скоморовський 6 \$.

По 5 \$: Ів. Лавринюк, Й. Ткачук, Є. Тарасюк, Р. Яхторович, Ол. Вітрук, П. Буряк, Й. Ключник, М. Гудим, Н. Зінчук, М. Коваль, С. Лукасевич, П. Юркевич, П. Дасевич, П. Трач, М. Олійник, М. Атаманюк, Ф. Ко-

вальчук, Г. Фотієвський, Б. Чудийович, Ю. Філь, І. Бенди, П. Мінцим і Н. Яременко 3 \$.

По 2 \$: Є. Омельченко, І. Коптій, М. Туров, М. Козак і В. Циндрим.

По 1 \$: Й. Малиняк, А. Яцьків, М. М. Шурко, Т. Осташевська, П. Киришук, Г. Гонєць, М. Шмирка, М. Зубрицький і Незнаний.

Разом 330.00 \$.

Ст. Кетринс — Уповн. І. Білоус.

Збірна вплата 54 \$. Укр. Правосл. Громада 57.25 \$; по 25 \$: І. Білоус, Галя Білоус; Ганка Ковальчук 12 \$; по 10 \$: І. Гуртовенко, М. Нестеренко; о. Федір Легенюк 5 \$, і В. Дем'яненко 5 \$.

Разом 203.25 \$.

Судбури — Уповн. С. Ємчук.

Д-р М. Фостяк 10 \$, С. Ємчук 7 \$.

По 5 \$: М. Волинські, М. Бондар, К. Ткаченко, І. Овсяніков, М. Марченко, М. Угрин, І. Наріжний, О. Макаренко, д-р С. Косар, І. Зазуляк, д-р Ю. Токарик, Й. Ксьондзина, І. Парчевський.

По 2 \$: В. Литвінець, С. Понюк, Г. Лешка, М. Арсеній, П. Мухан, С. Слабко, О. Мушка, В. Сапожник, М. Коробець, Д. Іванина, І. Кузів, Г. Гриць, С. Бальоник, М. Назарук, В. Ощеп, В. Злочевський, В. Давидяк, І. Червоний, М. Біювський, П. Клюс, І. Марціновський, В. Штукайло 1.50 \$.

По 1 \$: Ф. Степанчук, М. Мороз, М. Іщенко, П. Панас, Г. Лисюк, В. Підзапецький, Р. Барицький, Н. Скоморовський, В. Мельник, В. Щербій, М. Шіпош, С. Голозич, С. Косарчин, П. Кордяк, В. Гнідан, д-р О. Ланчинський, Ю. Криса, Л. Пігурський, Д. Добровольський, О. Добровольський, В. Пігурський, П. Клюс, П. Лазарук, В. Ключка, Ю. Добровольський, Н. С. І. Дубневич 0.50 \$.

Разом 152.00 \$.

Ніягара Фаллс — Уповн. П. Корбань.

В. Улізко 40 \$, П. Корбань 15 \$ і А. Ситник 15 \$.

По 10 \$: Г. Улізко, Настасія Улізко, Л. Кислюк, Гр. Гладинюк, П. Каміньовський, Д. Губка і П. Ч-ко.

Разом 140.00 \$.

Лондон-Онт. — Уповн. Ф. Підпригора.

Іван Склярєнко 39 \$, Відділ СУЖЕРО 45 \$, Ф. Підпригора 15 \$, М. Мельник 15 \$, М. Тищенко 10 \$; А. Степанюк і А. Пилипенко по 5 \$, С. Рибак 1 \$.

Разом 135.00 \$.

Збірна: Грімсбі — Яків Пиндик 105 \$; Оттава — Б. Мигаль 25 \$; А. І. Лазарович 24 \$, Я. Олесницький 12 \$, Ю. Сидурко 4 \$. С Ш А — А. Кирилюк 45 \$, Ол. і Галя Кулаги 25 \$, Вігбі — Д. Капіцький 20 \$ і Г. Слободяник 20 \$. Форт Ірі — П. Іванів 10 \$. Калгари — В. Різник 5 \$, Й. Спіцький 5 \$. Каледон — М. Іваненко 5 \$. Порт Алберні — А. Лимар 4 \$.

Канада разом 11971.90\$.

СПИСОК

ПЛАТНИКІВ ДО ФОНДУ ПРИДБАННЯ ВЛАСНОГО ПРИМІЩЕННЯ ДЛЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ В ЕКЗИЛІ

Від початку акції по день 31. грудня 1967.

(У валюті даної країни)

Англія.

Андрушенко Уляна — 5:00:00; Антоненко Іван — 10:00:00; А. С., Галіфакс — 5:00:00; Бойченко Федір, Лондон — 50:00:00; Бровко Василь — 5:00:00; Вахно Федір — 5:00:00; Бондаренко Іван — 5:00:00; Бабицький Василь, Лондон — 5:00:00; Бондарівський Олександр, Лондон — 10:00:00; Булат Г., Нотінгем — 5:00:00; Бортник Д., Редінг — 5:00:00; Бойко С., Редінг — 5:00:00; Барабаш П., Редінг — 1:00:00; Борисенко А., Нотінгем — 5:00:00; Барановський Б., Галіфакс — 3:00:00; Прот. Богатирець С., Редінг — 5:00:00; Бубличенко П., Редінг — 1:00:00; Величко М., Галіфакс — 5:00:00; Башкулат Дмитро, Нотінгем — 5:00:00; Гречко М., — 5:00:00; Гудим М., — 5:00:00; Гуменюк А., — 5:00:00; Грицай Іван — 5:00:00; Грицай Полікарп — 5:00:00; Гудзь Д., — 5:00:00; Грунь М., — 3:00:00; Грубник П., Редінг — 5:00:00; Гайдучок В., Болтон — 5:00:00; Говорун М., Стокпорт — 1:00:00; Гончарук В., Лондон — 5:00:00; Дейнека Ф., — 5:00:00; Денисенко Іван — 5:00:00; Дмитренко В., — 5:00:00; Дударів К., — 25:00:00; Дмитренко Іван, Галіфакс — 3:00:00; Д'яченко М., Стокпорт — 0:10:00; Де Олександр, Лондон — 8:00:00; Свтушенко Т., — 2:00:00; Жупинський П., — 10:00:00; Замора Д., — 5:00:00; Зігунський М., — 5:00:00; З. У., Скунторж — 10:00:00; Загрицький П., Лондон — 5:00:00; Іщук М., — 5:00:00; Книш М., — 1:00:00; Кох Д., — 15:00:00; Костюк Ярема — 5:00:00; Коніало М., — 5:00:00; Кісілів Я., — 2:00:00; Вотлар О., Галіфакс — 3:00:00; Климчук М., — 3:00:00; Коляда Г., — 2:00:00; Клехач, Нотінгем — 5:00:00; Козирко Ф., Лестер — 0:16:00; Коломієць Б., Болтон — 5:00:00; Кусик П., Лондон — 5:00:00; Ковальський С., Лондон — 3:00:00; Лященко М., — 50:00:00; Лященко Іван — 1:00:00; Лелів М., — 5:00:00; Лопатько М., — 5:00:00; Луценко І., Редінг — 5:00:00; Лютий Д., Рочдейл — 1:00:00; Лисяк І., Гудерфіельд — 5:00:00; Михайлюк Панас — 5:00:00; Мурко П., — 5:00:00; Мусієнко П., Галіфакс — 6:00:00; Михайличенко П., Галіфакс — 6:00:00; Мозуль П., Нотінгем — 5:00:00; Марченко Ф., — 2:00:00; Мельник В., — 1:00:00; Михайлюк І., Нотінгем — 5:00:00; Місюра М., Нотінгем — 5:00:00; Марченко О., Рочдейл — 1:00:00; Мисюра М., Гудерфіельд — 50:00:00; Ніколаєнко Гр., — 5:00:00; Науменко Харитон — 5:00:00; Нетреба В., — 2:00:00; Помилейко — 10:00:00; Пеліх Т., — 5:00:00; Постишко М., Галіфакс — 5:00:00; П. М., Галіфакс — 5:00:00; Перцюх В., Нотінгем — 5:00:00; Павленко М., Редінг — 5:00:00; Пономаренко М., Редінг — 5:00:00; Пезюра Іван, Редінг — 5:00:00; Пінчук І., Редінг — 1:00:00; Птула П., Нотінгем — 5:00:00; Перетятко О., Болтон — 5:00:00; Рибка К., — 5:00:00; Ромашів М., — 3:00:00; Русин Віталій — 5:00:00; Роша Т., Редінг — 5:00:00; Рубль К., Нотінгем — 5:00:00; Романенко О., Лондон — 1:00:00; Рудюк П., — 5:00:00; Сава Г., — 1:00:00; Синявський С., — 3:00:00; Смондучик А., — 5:00:00; Санчук Д., Редінг — 5:00:00; Сарчук З., Редінг — 1:00:00; Савченко М., Редінг — 1:00:00; Скулевич Ф., Редінг — 5:00:00; Скриль А.,

Лондон — 1:00:00; Симоненко П., Лондон — 4:00:00; Титаренко П., — 15:00:00; Телелейко М., — 3:00:00; Таран Ф., — 5:00:00; Теліжний, Ф. Бранфорд — 0:12:00; Тимошак І., Лондон — 1:00:00; Федорчук Ф., — 1:00:00; Федорів В., — 1:00:00; Франчук Петро — 5:00:00; Хмиленко М., — 5:00:00; Ципко С., — 5:00:00; Цимбалістий Г., Лондон — 5:00:00; Шелепа П., — 5:00:00; Шаповал Отксандр — 5:00:00; Шеремет В., — 2:00:00; Шеремет В., Галіфакс — 5:00:00; Штанько С., Рудерфільд — 5:00:00; Шеремет В., Лестер — 3:00:00; Штука Г., Лондон — 3:00:00; Шланак О., Манчестер — 50:00:00; Якубівський В., — 5:00:00; Ясько П., Лондон — 5:00:00. Нерозбиті суми — 25:10:00.

Разом: 780:08:00 £

Австралія.

Александрів Іван, Сідней 14,00; Проф. Вілик Володимир, Бромтон — 14,00; Борисюк Володимир, Аделаїда — 14,00; Головацький Іван, Квінсланд 14,00; Бутенко Д., Перт — 14,00; Пащенко Д., — 2,00; Білик Кость, Перт — 14,00; Густавський М., Сідней — 14,00; Гречко Іван, Аделаїда — 14,00; Гоголь В., — 2,00; Дворцовий Г., Сідней — 14,00; Дмитрук Семен, Аделаїда — 14,00; Дорош П., Перт — 14,00; Жестовський, Сідней — 14,00; Полк. Я. Закревський (помертню), Аделаїда — 14,00; Закревський Кирило, Аделаїда — 14,55; Зозуля Ларго, Варковіде — 14,00; Загородський Кирило, Сідней — 14,00; Залеський Стефан, Аделаїда — 14,00; Зінченко Микола, Аделаїда — 14,00; Зозуля Галина, Аделаїда — 14,00; Йосипчук, Аделаїда — 14,00; Ковальчук Іван, Аделаїда — 14,00; Коваленко О., Мельбурн — 14,00; Кіналь Мирослав, Аделаїда — 14,00; д-р Кривов'яз Ярослав, Аделаїда — 28,00; Кравець Юрій, Аделаїда — 14,00; Криволап Сергій, Аделаїда — 14,00; д-р Коваль В., Перт — 14,00; Колодій Ю., — 5,00; мгр. Кужіль, Сідней — 14,00; Кушнір Йосип, Аделаїда — 14,00; Кліш Теодор, Аделаїда — 14,00; Любчик Іван, Сідней — 14,00; Лесів Михайло, Аделаїда — 14,00; Лаврівський Михайло, Аделаїда — 14,00; Лейтон ім. С. Петлюри, Сідней — 14,00; Левченко І., 4,00; Мироненко Тимош, Сідней — 14,00; Модрицький С., Аделаїда — 14,00; Мулярчук Отксандр, Мельбурн — 14,00; д-р Мричко В., Перт — 14,00; Ловчап Іван, Перт — 14,00; Новак Д., Сідней — 14,00; Ніколаєнко А., Перт — 14,00; Онуфрієнко Марія, Сідней — 14,00; Понович Мирон, Аделаїда — 14,00; Покровський І., Сідней — 14,00; Попадюк Василь, Аделаїда — 14,00; Пось Г., Сідней — 14,00; Попадюк Іван, Аделаїда — 14,00; Пославський Богдан, Аделаїда — 14,00; Петренко Григорій, Перт — 14,00; Первухин Петро, Перт — 14,00; Плічковський Нікодим, Аделаїда — 14,00; Кушнір Йосип, Аделаїда — 14,00; Кліш Теодор, Аделаїда — 14,00; Рейда Давид, Аделаїда — 14,00; Ренко Іван, Аделаїда — 14,00; Радько Афанасій, Перт — 14,00; Романенко Андрій, Аделаїда — 14,00; Союз Українських Комбатантів, Аделаїда — 14,00; Союз Українок П. А., Аделаїда — 14,00; Союз Українських Комбатантів Н. П. В., Сідней — 14,00; Станкевич Аверкій, Аделаїда — 14,00; Инж. Соловій Богдан, Аделаїда — 14,00; Скубій Григорій, Аделаїда — 14,00; Скрипник Л., Сідней — 14,00; Станко Василь, Аделаїда — 14,00; Союз Українських Комбатантів, Аделаїда — 42,00; Савлучинський Євген, Перт — 14,00; Савка Т., — 2,00; Стефанюк — 1,00; Савлучинська Наталія — 5,00; Станко Йосип, Аделаїда — 14,00; Стефаниця Теодор, Аделаїда — 14,00; Товариство Сприяння УНРаді, Аделаїда — 14,00; інж. Тарнавський Д., Сідней — 14,00; Товариство Сприяння УНРаді, Сідней — 70,00; Товариство Сприяння УНРаді, Мельбурн — 14,00; Усів І.,

Перт — 14.00; УАПЦ Св. Покрови через С. Базаліцького, Сідней — 23.00; Хвилю І., Перт — 14.00; Цимбалюк С., Сідней — 14.00; Цимбалюк Петро, Сідней — 14.00; Чубатий Тарас, Аделаїда — 14.00; Чумак М., Перт — 14.00; Цибалюк Ф., Перт — 14.00; Шорм Ігор, Перт — 4.00; Юрченко Михайло, Сідней — 14.00; полк. Яскевич С., Сідней — 14.00; Ярменко Іван, Мельбурн — 14.00. Нерозбиті суми — 55.45.

Разом: 1,360.00 \$

Австрія

Турушанко Євсевій, Відень — 150.00 н.м.

Бельгія

Бондаренко Тамара, Морож — 100.00; Білоус Кость, Жемен — 900.00; Воловий Дмитро, Морож — 600.00; Возницький Федір, Льеж — 1200.00; Давиденко Панас, Жемен — 600.00; Друкарчук Микола, Льеж — 1200.00; Клименко Гаврила, Морож — 600.00; Котлар Грицько — 600.00; Котлар Грицько, Клименко Гаврила, Котлар Володимир, Котляр Анатолій, Морож — 600.00; Костиря Грицько, Жемен — 600.00; Левко Іван, Льеж — 100.00; Маркус Степан, Морож — 100.00; Мальований Максим, Льеж — 300.00; Марчук П., Жемен — 300.00; Морочковський Василь, Жемен — 600.00; Овдинко Олександр, Морож — 500.00; Пужай Іван, Льеж — 600.00; Сидорук Семен, Морож — 600.00; Скоба Олекса, Льеж — 1200.00; Строна Яків, Льеж — 600.00; Туринець Степан, Морож — 100.00; Фридрак Ярослав, Морож — 300.00.

Разом: 12,300.00 б.ф.

Канада

Бойко Ф. Іелінгтон — 10.00; Бура М., Торонто — 15.00; Білоус Григорій, Гамільтон — 5.00; Безбах Микола — 15.00; Буряк Дмитро — 5.00; Бенцаль Іван — 5.00; Вітрук Петро — 15.00; Вітрук Анна — 15.00; Вітрук Олександр — 5.00; Гребінник Іван Олександр, Торонто — 600.00; Гореглад Михайло, Гамільтон — 15.00; Гудима Микола, Гамільтон — 15.00; Губарик Кирило, Гамільтон — 15.00; Гудим Максим — 5.00; Горій Григорій, Гамільтон — 10.00; Дубно Андрій, Гамільтон — 15.00; Демкович Франк, Гамільтон — 10.00; Дюк Михайло, Гамільтон — 5.00; Досевич Петро, Гамільтон — 5.00; Демчук Філіп, Гамільтон — 5.00; Зінчук Ніколай — 5.00; Козак Максим, Гамільтон — 15.00; Кубрак Іван, Гамільтон — 15.00; Коковський Пилип, Гамільтон — 15.00; Козак Роман, Гамільтон — 15.00; Коваленко Іван, Гамільтон — 15.00; Кликотюк Олександр, Гамільтон — 10.00; Кириченко Семен, Гамільтон — 15.00; проф. Ковшун Микола, Гамільтон — 15.00; Квашка Іван, Гамільтон — 10.00; Козак Іван, Гамільтон — 15.00; Ключник Йосип — 5.00; Кошаль Микола — 5.00; Ковальчук Федір — 5.00; Кошпій Іван — 2.00; Кликотюк Олександр, Гамільтон — 10.00; Кульчицький Михайло, Гамільтон — 5.00; Ленціна Л., Торонто — 10.00; Лещук Микола, Гамільтон — 15.00; Лупинос Іван, Гамільтон — 5.00; Лавринюк Іван — 5.00; Лукасевич Степан — 5.00; Мороз Степан, Гамільтон — 15.00; Мойсіюк Ілля, Гамільтон — 5.00; Маглевич Степан, Гамільтон — 2.00; Мельничук Олекса — 15.00; Михайличенко Іван — 15.00; Манко Олександр — 15.00; Малиняк Йосип — 1.00; д-р Новосельський П., Торонто — 5.00; Никифорчин Василь — 15.00; Олійник Михайло — 5.00; Омельченко Евфим — 2.00; Петлюра Ірина, Гамільтон — 15.00;

Площанський М., Гамільтон — 5.00; Попила Микола, Гамільтон — 15.00; Редеш Богдан, Гамільтон — 15.00; Скірко Дмитро, Гамільтон — 25.00; Ситник Микола, Гамільтон — 15.00; Стахів Ф., Гамільтон — 2.00; Скірко Констянтин, Гамільтон — 10.00; Садовий Дмитро, Гамільтон — 5.00; Станішевський Леонід — 15.00; Скомаровський Михайло — 5.00; Садовський Козімир — 5.00; Тихончук Мосій — 15.00; Ткачук Йосип — 5.00; Тарасюк Євген — 5.00; Трач Павло — 5.00; Туров Михайло — 2.00; Фатієвський Гавріїл — 5.00; Філь Юрко — 5.00; Чоловський Роман, амільтон — 25.00; Гудийович Богдан — 5.00; Чобан С., Оттава — 28.50; Шавранюк, Торонто — 10.00; Шепель Іван, Гамільтон — 10.00; Шурко Михайло — 1.00; Шахів П., Порт Альбор — 30.00; Слободяник Г. — 5.00; Юнкович Михайло, Гамільтон — 2.00; Юркевич Петро — 5.00; Яхторович Роман — 5.00; Яремко Василь — 3.00; Яцків Андрій — 1.00. Нерозбиті суми — 451.00.

Разом: 1,857.50\$

Німеччина

Арабацький І., Оснабрюк — 50.00; Бабенко Григорій, Бібірах — 100.00; о. Близнюк А., Ганновер-Бухгольц € 50.00; Бзова Анна, Любек — 1.00; о. Бурко Демид, Штутгарт — 50.00; Варчак С., Гільдесгайм — 50.00; Баруняк І., Гамбург — 5.00; Верещинський Яків, Гамбург — 2.00; Венгер Михайло, Любек — 3.00; Варшавська Марія, Любек — 1.00; Вовкодав Федосій, Гамбург — 150.00; Галушка А., Оснабрюк — 10.00; Гніда Сергій, Шофергоф — 100.00; Г. М., Гамбург — 10.00; Гнатинин Степан, Гамбург — 2.00; Дідко Кирило Несторович, Новий Ульм — 50.00; Давиденко Д., Гамбург — 5.00; Дячук Анна, Любек — 1.00; Дячук Юрко, Любек — 1.00; Данилів Захарко, Любек — 5.00; Жеребко Кирило, Оснабрюк — 50.00; Жученко Марко, Новий Ульм — 50.00; Жихало Ф., Гамбург — 5.00; Зелінський А. — 50.00; Зелінська Таня — 20.00; Івшенко Олександр, Оснабрюк — 50.00; Ігнатенко М., Гамбург — 50.00; Іваненко Юзефа, Любек — 5.00; Козачок Яків, Гільдесгайм — 5.00; Крілик Володимир, Гільдесгайм — 50.00; Колісник К., Гамбург — 5.00; Кушинський, Гамбург — 5.00; Кеске Катерина, Любек — 1.00; Ковальчук Микола, Любек — 2.00; Козинець Марко, Дюссельдорф — 50.00; Катюшко Микола, Дюссельдорф — 20.00; Козлов, Дюссельдорф — 10.00; Лаврентій Андрій Дмитрович, Новий Ульм — 50.00; Ліфер Павло, Гільдесгайм — 5.00; Лобенко І. Гамбург — 10.00; о. дек. І. Леськович, Гамбург — 5.00; Левчук С. Гамбург — 2.00; Лукович Катерина, Любек — 1.00; Мороз Григорій Оснабрюк — 100.00; Мороз Наталка, Оснабрюк — 150.00; Маласай А., Оснабрюк — 10.00; о. Матвієнко Григорій, Оснабрюк — 10.00; Макаренко Ол., Гамбург — 20.00; Менжинський К., Гамбург — 5.00; Мартинець Прокіп, Н. Ульм — 50.00; Панасенко Петро, Гамбург — 100.00; Предчук В., Гамбург — 5.00; Палієнко, Дюссельдорф — 20.00; Римаревський В., Кіль — 50.00; Рудик Петро, Гамбург — 10.00; Слинько Григорій, Франкфурт (Майн) — 50.00; Струць Трохим, Гільдесгайм — 50.00; Савицький Г., Гамбург — 50.00; Соломончук, Гамбург — 5.00; Самчук В., Гамбург — 2.00; Старий Р., Гамбург — 2.00; Стадниченко Валентин, Любек — 20.00; Стадниченко Едуард, Любек — 10.00; о. дек. Томашівський, Оснабрюк — 20.00; Українська Православна Парафія, Зенне — 50.00; Фургалець Михайло, Любек — 5.00; Харченко Г., Гамбург — 50.00; Хома Володимир, Любек — 1.00; Цюпа В., Оснабрюк — 50.00; фон Ярошевський Ігор, — 50.00; Янкаускас Марія — 1.00. д-р

І. Ковальський, Мюнхен — 20.00; Мороз Михайло, Нордгорн — 50.00; Ярешко Петро, Любек — 2.00; Назаревич П., Гільдестайм — 50.00; Вовк Іван, Штутгарт — 39.60.

Разом: 2,209.60 н.м.

С Ш А

О. Антохій Микола з дружиною, Міннеаполіс — 30.00; Антонів Іван, Лос Анжелес — 15.00; Булавицький Олекса В., Мінніаполіс — 15.00; Булавицька Ніна, Міннеаполіс — 15.00; Будуляк Григорій з дружиною, Мінніаполіс — 15.00; Богданський Петро, Ньюарк — 15.00; Білинський Ярослав, Голівуд, Каліф. — 15.00; Білоус Микола, Монтерей Парк — 15.00; Беланюк Петро, Детройт Міч. — 2.00; Білок Микола, Рочестер Н. Й. — 150.00; Будуляк Григорій, Мінніаполіс — 5.00; Бел Володимир, Портланд, Оріг. — 5.00; Богомолов Микола, Портланд, Оріг. — 5.00; Баміняк Йосип, Портланд, Оріг. — 5.00; Висоград Микола, Мінніаполіс — 15.00; Віслоцький Теодор, Ньюарк — 15.00; Воскобійник Іван, Філадельфія — 15.00; Волинець Ілля, Детройт — 15.00; В. Н., Монтерей Парк — 10.00; Вовк В., Мінніаполіс — 15.00; Вестон Стенлі, Помона, Каліфорн. — 15.00; Войшович М., Портланд, Оріг. — 2.00; д-р Гуменок Леонід (М. Д.), Мінніаполіс — 50.00; Гончаренко Юрій В. Мінніаполіс — 15.00; Гасвий Федір, Мінніаполіс — 15.00; Григорчак Теофіл, Мінніаполіс — 15.00; Гаращенко Катерина, Мінніаполіс — 50.00; Гаврилюк Іван, Трентон — 15.00; Гнип Григорій, Саут Гейт — 15.00; Гнип Іван, Кудачи — 15.00; Головатий Михайло, Ленвуд — 15.00; Гримницький М. С. Франциско, Каліф. — 15.00; Гасвий Федір, Мінніаполіс — 15.00; Гордієнко Дмитро, Мінніаполіс — 15.00; Горбуляк Микола, Портланд, Оріг. — 15.00; Гончаров Л., Портланд, Оріг. — 1.00; проф. Грановський О. з дружиною, Сейнт-Пол — 15.00; Гіль Зенон, Трентон — 10.00; Г. Д., Гатінгтон Парк — 15.00; Гринюк Михайло, Лос Анжелес — 15.00; Даниленко Дмитро, Мінніаполіс — 15.00; Даниленко Володимир, Мінніаполіс — 15.00; Даниленко Ліда, Мінніаполіс — 15.00; Дячук Іван, Мінніаполіс — 15.00; д-р Дорошак Іван з дружиною, Мінніаполіс — 15.00; Дорош Андрій, Сейнт Пол — 15.00; Дмитров Іван, Лос Анжелес — 15.00; Дмитров Юрій, Лос Анжелес — 15.00; Дешко Маргарита, Лос Анжелес — 15.00; д-р Данилюк М., Мінніаполіс — 30.00; Джонсон Ларі, Лос Анжелес — 15.00; Деделюк Олена, Лос Анжелес — 15.00; Даниленко Володимир, Мінніаполіс — 15.00; Ермоленко Валентин, Мінніаполіс — 15.00; д-р Ермоленко С., Мінніаполіс — 45.00; Євтута О., Портланд, Оріг., — 1.00; Желтонога Євгенія, Лос Анжелес — 15.00; д-р Зарицький Мирон, Бруклін Н. Й., — 15.00; Задоянний Юрій і Мар'яна, Флашинг, Н. Й. — 15.00; Зеневич Іван, Ньюарк — 15.00; Забігайло Андрій, Коннейвілд — 5.00; Зубаль Ярослав, Детройт Міч. — 5.00; Івчанівський Прокоп, Ньюарк — 15.00; д-р Козак Михайло (М. Д.), Мінніаполіс — 15.00; Колісниченко Володимир, Мінніаполіс — 15.00; Канівський Олександр, Мінніаполіс — 50.00; Крамарчук Василь і Амброзьяк М., Мінніаполіс — 30.00; о. Кость Андрій з дружиною, Мінніаполіс — 30.00; Калина-Герольд — сенатор, Мінніаполіс — 15.00; Каневський Іван, Ньюарк — 15.00; Корсун Федор, Філадельфія — 15.00; о. прот. Кульчицький, Трентон — 5.00; Кревсун Василь, Трентон — 15.00; Куриленко Юрій, Лос Анжелес — 15.00; Корінець Микола, Лос Анжелес — 15.00; Кіт Михайло, Лос Анжелес — 15.00; о. Кучеренко Іван, Лос Анжелес — 15.00; Кармелюк Олександр, Лос Анжелес — 15.00; Козієвич Лев, Детройт — 10.00; Козбур Тарас, Буена Парк, Каліфорнія — 15.00; Колінко Андрій, Нью Йорк — 60.00; Козар Павло, Трентон Н.

Дж. — 15.00; Крисько Петро, Мінніаполіс — 25.00; Кучанський Степан, Портланд, Оріг. — 2.00; Лисенко Дмитро, Мінніаполіс — 15.00; Лучко Микола, Мінніаполіс — 15.00; д-р О. Левицький Володимир, Мінніаполіс — 15.00; д-р Лисий Андрій з дружиною, Мінніаполіс — 100.00; Лободенко Семен, Філадельфія — 25.00; о. Петро-Олександр Маєвський, Лос Анжелес — 30.00; Ля — Во Анна, Лос Анжелес — 15.00; Лизогуб Володимир, Детройт, Міч. — 15.00; Лисенко Дмитро, Мінніаполіс — 5.00; Лукаш Іван, Портланд, Оріг. — 20.00; Лукаш О., Портланд Оріг. — 20.00; Логуш М., Портланд Оріг. — 1.00; Мартиненко Віктор, Мінніаполіс — 15.00; Мартиненко Олександр, Мінніаполіс — 15.00; Мельниченко Олександр, Мінніаполіс — 15.00; Мельниченко Борис, Мінніаполіс — 15.00; Мельниченко Олександр, Мінніаполіс — 15.00; Мельник Адам, Мінніаполіс — 15.00; Миколаєнко Олекса, Мінніаполіс — 15.00; д-р Міщенко Михайло з дружиною, Мінніаполіс — 60.00; Моргун Микола, Ньюарк — 15.00; Самосій Анна, Трентон — 5.00; Медуха Володимир, Філадельфія — 15.00; Мазепа Іларіон, Філадельфія — 15.00; Маслівець Григорій, Лос Анжелес — 15.00; Махно Михайло, Лос Анжелес — 15.00; Малиновська Любов, Лос Анжелес — 15.00; Миколаєнко Микола, Детройт Міч. — 5.77; Міщенко Григорій, Мінніаполіс — 5.00; Матула М., Ньюарк — 15.00; Наріжний Олександр, Лос Анжелес — 30.00; Дедз Софія, Трентон — 15.00; Нестерук Василь, Філадельфія — 15.00; Новак Микола, Лос Анжелес — 15.00; Никетин Марія, Лос Анжелес — 15.00; Островерщенко Іван, Мінніаполіс — 5.00; Олійник Григорій, Мінніаполіс — 30.00; Олесницький Остап, Ньюарк — 15.00; д-р Олесницький Богдан, Ньюарк — 15.00; Олійник Василь, Саут Гейт — 15.00; Округко Андрій, Лос Анжелес — 15.00; Островерщенко Іван інж., сот., Мінніаполіс — 15.00; Остроушко Василь, Мінніаполіс — 5.00; Онай Петро, Портланд, Оріг. — 20.00; Пригар Микола, Мінніаполіс — 15.00; Прокіп Теодор, Мінніаполіс — 15.00; Процай Марія, Мінніаполіс — 15.00; Перчишин Люба, Мінніаполіс — 15.00; Пауковський Роман, Ньюарк — 15.00; Пустовський Василь, Трентон — 15.00; Пасніченко Данило, Трентон — 5.00; Панченко Константин, Лос Анжелес — 25.00; Прохода Роман, Сан Д'єго — 30.00; Прохода Василь, Сан Д'єго — 15.00; Прохода Марія, Сан Д'єго — 15.00; Пайчук Микола, Бел — 15.00; Пилипенко Віктор, Дюарт — 15.00; Поглод Марія, Лос Анжелес — 15.00; Парайко Осип, Лос Анжелес — 15.00; Панків С., Сан Франциско — 30.00; Пелепей Ілько, Мінніаполіс — 5.00; Прохода Михайло, Сан Д'єго, Каліф. — 15.00; Прохода Олег, Сан Д'єго, Каліф. — 15.00; Павленко Володимир, Портланд, Оріг. — 25.00; Подоляк Микита, Портланд, Оріг. — 5.00; Рибалка Купріян, Мінніаполіс — 15.00; Радченко Всеволод з дружиною, Мінніаполіс — 30.00; Романенко Антін і Олександра, Мінніаполіс — 15.00; Рибак Микола, Філадельфія — 10.00; Романюк Леонід, Кренсцент Сити — 20.00; Рішай Олександр, Лос Анжелес — 10.00; Романченко, Мінніаполіс — 15.00; Сингаївський Іван, Мінніаполіс — 15.00; Семенов Антін з дружиною — 45.00; Смоська Ліда, Мінніаполіс — 15.00; Союз Українських Ветеранів, Мінніаполіс — 45.00; Соловій Оксана Дмитрівна, Мінніаполіс — 15.00; Степовий Кость, Ньюарк — 15.00; Стокальський Петро, Ньюарк — 15.00; Сіжко Матвій, Філадельфія — 15.00; Стельмах Теодор, Лос Анжелес — 15.00; Старовіт Микола, Лос Анжелес — 45.00; Симон Олег, Гавтон — 15.00; Сіак Володимир, Лос Анжелес — 15.00; Саваленко Аталоль, Лайт Гейт — 15.00; Старовіт Гліб, Лос Анжелес — 25.00; Скоп Олександр, Лос Анжелес — 20.00; Степаненко Микола, Нью Йорк — 15.00; Сафінюк Олександр, Лос Анжелес — 15.00; Сенежак Володимир, Ньюарк, Н. Дж. —

Рецензії

ПОЛІТИЧНА КНИГА

В серії «Записки Наукового Товариства ім. Шевченка» том 182, Праці Історично-філософичної секції появилася праця Соломона І. Гольдельмана п. н. «Жидівська національна автономія в Україні 1917—1920».

Видало цю працю в-во,* яке від ряду літ звернуло спеціальну увагу на публікацію книг з нашого давньо- і недавньо-минулого.

В передмові пишеться м. і. «Автор цієї книги Соломон Ізраїлевич Гольдельман — визначний жидівський та український науковий, громадський і політичний діяч. Він — колишній член уряду Української Народної Республіки, професор Української господарської академії (УГА) в Подєбрадах, ініціатор та один із засновників, почесний доктор Українського технічно-господарського інституту (УТГІ), дійсний член Української вільної академії наук (УВАН). Наукове товариство ім. Шевченка, відзначаючи 80-ліття з дня народження Достойного Ювілянта, іменувало його дійсним членом Історично-філософичної секції».

Соломон Ізраїлевич Гольдельман народився 18 грудня 1885 року в м. Сороки над Дністром у Басарабії (тепер Молдавська РСР). Після закінчення середньої освіти він навчався у Комерційному інституті в Києві, який закінчив у 1913 році з відзначенням. Пізніше С. Гольдель-

ман працював в інституті для поглиблення наукового стажу, а від осені 1917 до квітня 1918 року був викладачем новозаснованого Єврейського народного університету в Києві.

Від ранньої молодости С. Гольдельман активізувався в політичному русі. З бігом часу в нього кристалізується погляд, що кожний поневолений народ має право на власну державу. Цьому переконанню він дав активний вислів під час революції 1917—1920 рр., підтримуючи українські державні позиції. Як представник партії «Паолей-Ціон» він включився до праці Центральної Ради і Малої Центральної Ради. У 1918 році, з приходом до влади Директорії, С. Гольдельман став Секретарем праці і виконував обов'язки Секретаря національних меншин. У 1919 році він був Товаришем міністра торгівлі і промисловости, згодом Товаришем міністра праці. У 1920 році подався на еміграцію і працював серед жидівської і української спільнот. В 1938 р. виїхав з Чехословаччини до Польщі.

Друга світова війна перервала його зв'язки з українським життям. Але після війни, живучи в Єрусалимі, він відновляє цей зв'язок.

«Жидівська автономія в Україні» становить одну з підставових праць Соломона І. Гольдельмана. Зараз у вступі цієї праці натрапляємо на істотне твердження, що конституція Української Народної Республіки намагалася зразково розв'язати проблему, визнаючи за жидівською та іншими національними меншинами в Україні національну автономію.

* Накладом видавництва «Дніпрова Хвиля», Мюнхен 1967. 140 стор. Ціна в картоновій оправі 2.75 \$. Замовляти: Dr. Wintoniak, 8 München 2, Dachauerstr. 9/II.

15.00; Сякун Микола, Мінніаполіс — 5.00; Сулима Атекс, Портланд, Оріг. — 10.00; Сибікар В., Портланд, Оріг. — 1.00; Товстопят Михайло, Мінніаполіс — 15.00; Товариство Прихильників УНР, Ньюарк — 15.00; Тарасюк Микола, Трентон — 15.00; Тишовицький Омелян/Мик., Лос Анжелес — 15.00; Ткаченко Іван, Санта — 20.00; Трепет Петро, Детройт Віч. — 15.00; Товариство Прихильників УНР, Рочестар Н. Й. — 100.00; У. Р. Союз ім. С. Петлюри відділ 208 — 15.00; Українська Православна Церква Св. Володимира, Лос Анжелес — 15.00; Українська Громада в С. Франциско — 20.00; У. Р. Союз — відділ 337, Мінніаполіс — 15.00; д-р Філонович Орест з дружиною, Мінніаполіс — 30.00; полк. Філонович Василь з дружиною, Мінніаполіс — 15.00; Федорович Честер, Лос Анжелес — 15.00; Ч. Г., Мінніаполіс — 15.00; інж. Чікрда Віктор, Мінніаполіс — 60.00; Чернокошинський Маркіян, Сан Франциско — 20.00; Чальник Григорій, Лос Анжелес — 15.00; Ч. І. М., Портланд, Оріг. — 20.00; Шаповал Михайло, Мінніаполіс — 15.00; Шиян Теофан з дружиною, Мінніаполіс — 15.00; Шкільна Т. Г., Мінніаполіс — 15.00; Шашло Андрій, Детройт, Міч. 5.00; Швейко Михайло, Монтрей Парк — 15.00; Шиян Теофан, Мінніаполіс — 15.00; Шпанкин Федір, Портланд, Оріг. — 5.00; Шалдуга Петро, Портланд, Оріг. — 3.00; Юхта Олексій, Портланд, Оріг. — 10.00; Юхта Олексій, Портланд, Оріг. — 10.00; Яцько Олександр, Мінніаполіс — 15.00; Якубенко Дмитро, Лос Анжелес — 15.00; Яцків Олександр, Мінніаполіс — 15.00. Нерозбиті суми — 517,23.

Разом: 4,251.00 \$.

Франція.

Боганець Іван — 50.00; Лузанів — 50.00; Хоменко Григорій — 100.00; Яценко — 50.00; І. Упиренко — 100.00.

Разом: 350.00 н.ф.

Увага! В цьому списку деякі пожертви фігурують як «нерозбиті суми». Тому просимо всіх жертводавців, яких немає в цьому списку, або які завважать будьякі помилки, негайно реклямувати на адресу ресорту фінансів ВО для остаточного виправлення списків.

СУМАРИЧНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ

прибутків до фонду будови дому для УНРади:

		1965	1966	1967	разом:	в н.м.:
Англія	£	—	483:08:00	297:00:00	780:08:00	8.536,40
Австралія	\$	—	794,00	566,00	1.360,00	5.848,00
Австрія	н.м.	—	—	150,00	150,00	150,00
Бельгія	б.ф.	—	—	12.300,00	12.300,00	980,37
Канада	\$	—	728,50	1.129,00	1.857,50	6.729,15
Німеччина	н.м.	—	1.610,00	599,60	2.209,60	2.209,60
С Ш А	\$	—	2.425,00	1.826,00	4.251,00	16.653,19
Франція	н.ф.	150,00	—	200,00	350,00	280,67
разом					в н.м.:	41.387,38

Стан фонду на 1. січня 1968 кругло дол. 10.350,00.

У своїй розповіді про бурхливі роки революції і боротьби за відновлення українську державність С. І. Гольдельман дає оцінки осіб та подій безпристрасно і з'ясовує їх безресантиментів та упереджень. Він радше вяснює, на якій спадщині, на якому ґрунті виростили події того часу.

Ці події належать до історії. Але книга С. І. Гольдельмана має не лише історичне та документарне значення. Автор, який завжди і єдино шукав правди, переконливо з'ясовує, що обидва народи — український та жидівський — мають жити

у взаємній пошані, співпраці і дружбі. Його книга становить дороговказ на тепер і на майбутнє.

50-літ минуло від схвалення Центральною Радою закону про національну автономію для меншин в Україні. С. І. Гольдельман був не лише співучасником подій, але й співтворцем української державности і її змісту. А цей глибоко гуманний зміст прагне здійснити молодша генерація в Україні. Вона рішуче й відважно змагається за інтегральний гуманізм, за повні права для всіх людей і народів.

Б. Кордюк

*

ІСТОРІЯ ТЕРОРУ В СРСР

Добре сталося, що книга Бориса Левицького*) про історію комуністичного терору вийшла в світ саме тоді, коли КПРС відзначала 50-ті роковини свого терористичного апарату.

Червона інквізиція (пропагандна назва походить не від автора, а від видавництва) — це друге, доповнене видання монографії українського советознавця, яка перший раз вийшла в Мюнхені 1961 року. Франкфуртське видавництво «Societät» випустило друге видання масовим накладом, як дешеве «Studienausgabe», маючи на увазі студіюючу молодь.

Книги Бориса Левицького не потребують рекомендації; вони вже мають встановлену опінію в тих колах, які серйозно вивчають радянські справи. Їхня характерна риса — поєднання історичної об'єктивности з актуальністю, соціологічний

підхід у трактуванні фактів, подій і процесів, спертій на ґрунтовному вивченні джерел. Зокрема, коли мовиться про історію комуністичного терору в СРСР, треба підкреслити, що автор написав її без жовчі і пропагандної підливи. Це холодний, безпристрасний аналіз більшовицької системи терору від перших днів ЧеКа до назначення Ю. Андропова шефом КГБ, 18 травня 1967 р. І ця спокійна розповідь про таке страшне явище, як 50 років терору в СРСР, показує всю потворність і злочинність тієї системи, що цим терором орудувала. Мільйони, кількадесять мільйонів, людей стали її жертвою.

Є в тому певна доля справедливости, що історію комуністичного терору в СРСР написав український учений, тобто член того народу, який зазнав найстрашніших жертв з боку цього терору.

Книга «Червона інквізиція» вийде вкортці в Парижі французькою мовою, доповнена останніми матеріалами з України.

М. Добрянський

Хроніка

1967

18. 3. Урочисте відкриття Шостої Сесії Української Національної Ради в Мюнхені. Сесія продовжується до 22. 3. 1967.

22. 3. Сесія вибирає Президента УНР Миколу ЛІВИЦЬКОГО, Віцепрезидента УНР Миколу Степаненка, Голову УНРади Якова Маковецького та Голову Виконавчого Органу Атанаса Фіголя.

20. 4. Президент УНР іменує склад Виконавчого Органу на чолі з Головою д-ром Атанасом Фіголем. До ВО входять: д-р В. Федорончук — керівник ресорту зовн. справ, І. Тарасюк — керівник ресорту фінансів, ген.-хор. М. Шраменко — керівник ресорту військових справ, М. Рудко — член ВО без теки. Становище заступника Голови ВО зарезервовано за інж. С. Довгалем.

3. 5. Засідання ВО, на якому намічено рамовий план праці ресортів та обговорено бюджет ВО на 1967 р.

4. 5. Спільне засідання Президії й ВО УНРади, на якому записано членів ВО, прийнято звідомлення ВО та бюджет ВО на 1967 р.

10. 5. Голова ВО відлетів до Нью-Йорку з метою відвідин української громади в США й Канаді.

13—14. 5. Президент УНР М. Лівіцький взяв участь у здвізі українців Німеччини в Кенігштайні, під час якої відбув зустріч із Президентом КУК, о. д-ром В. Кушніром.

15. 5. Президент УНР зложив візиту Митрополитові УАПЦ, Блаженнішому Ніканорові.

16. 5. Прийняття для Президента КУК, о. д-ра В. Кушніра в домі Президента М. Лівіцького в Мюн-

хені з участю членів УНРади та членів ВО.

27. 5. Відбувся в Гамбурзі 4-й З'їзд Т-ва Сприяння УНР на Північно-Західню Німеччину. В З'їзді взяв участь представник ДЦ — керівник ресорту фінансів І. Тарасюк з доповіддю, присвяченою 50-літтю Української Національної Революції.

Інформаційна візита керівника ресорту зовн. справ В. Федорончука в італійських політиків: Паольо Россі (один із лідерів Об'єднаної Соціалістичної Партії Італії), Рандольфо Паччярді (лідер Демократичного Союзу для Нової Республіки), сен. Умберто Бональдї (член керівництва «Ліберального Інтернаціоналу»).

4. 6. Телеграма ДЦ УНР до Прем'єра Ізраїля в справі загрози війни на близькому сході.

6. 6. Нарада фракцій УНРади для обговорення воєнного конфлікту на близькому сході та вияву солідарности до народу Ізраїля.

23. 6. Голова ВО вислав протестну телеграму на руки Генерального Секретаря ООН У Танга в справі виступу Володимира Щербицького на Асамблеї ООН 22. 6. як речника українського народу проти т. зв. «агресії Ізраїля».

28—29. 6. Засідання ВО, на якому Голова ВО зложив звіт з подорожі в США й Канаду. Голова ВО відвідав українців в таких містах: Нью-Йорк (10—16. 5), Торонто (19—25. 5.), Вінніпег (25.—30. 5.), Торонто (31. 5.—4. 6.), Чікаго (9—13. 6.), Нью-Йорк (14—20. 6.), 21. 6. — поворот до Мюнхену.

29—30. 6. Засідання Президії УНРади з участю ВО для розгляду на-

стунних справ: 1. Прийняття нових членів УНРади. 2. Прийняття експозиції Голови ВО, виготовлене 4. 5. 3. Звідомлення Голови ВО з подорожі в США й Канаду. 4. Звідомлення керівників ресортів ВО. 5. Підготовка Світового Конгресу Вільних Українців. Крім цього, Президія прийняла постанову дати підтримку народові Ізраїля в його боротьбі за свою державну незалежність.

15—16. 7. 10-й З'їзд Т-ва Сприяння УНР у Вел. Британії з участю представника ДЦ, члена Президії УНРади ред. М. Добрянського.

29. 7. УНРаду відвідав Віцепрезидент УККА і Предсідник УНС п. Йосиф Лисогір з дружиною.

16. 8. Президент УНР видає наказ Українському Вояцтву з приводу 50-ліття створення Армії Української Народної Республіки.

8. 9. Засідання ВО заслухало звідомлення Голови ВО та Керманіча ресорту зовн. справ, присвячене в основному засадничим тезам української зовнішньої політики.

9. 9. Засідання Президії УНРади з участю ВО розглядало: 1. Інформацію Голови ВО та керманіча ресорту зовн. справ, 2. Відношення ОУНз до державного Центру у зв'язку з появою Бюлетеню ОУНз ч. 9, 3. Справу Громадського сектора УНРади, 4. Підготовку СКВУ.

13. 9. Виїзд Голови ВО в другу службову дорогу до Америки.

8. 10. Свято Української Національної Революції в Буенос Айрес.

20. 10. Виїзд Президента УНР М. Лівницького до США й Канади.

23. 10. Президент УНР і Голова ВО прибули до Оттави і спільно з сен. П. Юзиком зложили візити міністрів закордонних справ Мартіноні та лідерів опозиції Михайлові Старику. Вечером відбулася зустріч Представників Державного Центру УНР та українською громадою Ка-

пади, в якій взяли участь теж сен. П. Юзик та М. Стар.

25. 10. Президент УНР і Голова ВО в товаристві сен. П. Юзика зложили візиту Прем'єрові Канади Пірсонуві.

26. 10. Візита Представників ДЦ УНР в був. Прем'єра Канади Діфенбейкера.

28. 10. Українська громада Нью-Йорку влаштує бенкет на честь Президента й Віцепрезидента УНР та Голови ВО. Керманіч ресорту зовнішніх справ ВО д-р В. Федорончук вручає чільним італійським політикам інформаційну записку про переслідування діячів культури й систематичну насильну русифікацію України.

13. 11. Виїзд Голови УНРади Я. Маковецького до Нью-Йорку з метою участі в імпрезах СКВУ. В часі свого побуту за океаном Голова УНРади відвідав українські осередки в Ст. Поль-Міннеаполіс, Чикаго, Дітройт, Торонто та Клівленд.

16—19. 11. Імпрези СКВУ в Нью-Йорку з участю Представників ДЦ в характері почесних гостей.

17. 11. Нарада прихильників ДЦ УНР в Нью-Йорку ухвалює резолюції, предложені Президії СКВУ (текст в Бюлетені УІБ ч. 13, 1967).

18. 11. Маніфестація в Медісон Сквер-Гарден з промовою Президента УНР М. Лівницького.

9—10. 12. Участь керівника ресорту військових справ ген.-хор. М. Шраменка в З'їзді комбатантів у Парижі, уділення відзнак визначним французьким комбатантам.

17. 12. Маніфестація протесту й солідарності з українськими діячами культури, переслідуваними советським режимом, організована Італійським Союзом для Прогресу й Свободи Культури в Римі, з участю керманіча ресорту зовн. справ В. Федорончука.

31. 12. Урочисте засідання ДЦ в Нью-Йорку. Президент УНР іменує нових членів ВО в складі:

д-р К. Паньківський — Заступник Голови ВО,

д-р В. Михайлів — Державний Секретар,

інж. І. Крамаренко — член ВО, Голова Представництва ВО в США,

д-р З. Городиський — член ВО, заст. кер. ресорту внутр. справ,

проф. Є. Федоренко — член ВО без теки.

і заступників керманічів:

д-р Р. Барановський — Ресорт зовнішніх справ,

ген. А. Валійський — Ресорт військових справ,

інж. Р. Гасцький — Ресорт фінансів.

1968

4. 1. Голова ВО повертається до Мюнхену.

19. 1. Засідання ВО в Мюнхені заслухано звідомлення Голови ВО з його подорожі в США й Канаду. На протязі звітного часу Голова ВО відвідав 34 осередки українців в наступному хронологічному порядку:

13. 9. прибув до Нью-Йорку, 16. 9. Сиракюзи, 17. 9. — Рачестер, 18. 9. Торонто, 21. 9. Едмонтон, 24. 9. Калгарі, 28. 9. — Саскатун, 30. 9. — Ванкувер, 2. 10. — Вінніпег, 5. 10. — Кенора, 7. 10. — Форт Вілліам, 9. 10. — Торонто, 13. 9. — Ошава, 19. 10. — Монреаль, 22. 10. — Оттава, 27. 10. — Вашингтон, 29. 10. — Нью-Йорк, 2. 11. — Філадельфія, 5. 11. — Скриттон, 7. 11. — Трентон, 9. 11. — Нью-Йорк, де відбувався СКВУ, 24. 11. — Вашингтон, 27. 11. — Нью-Йорк, 2. 12.

— Рачестер, 4. 12. — Торонто, 5. 12. — Едмонтон, 8. 12. — Клівленд, 10. 12. — Дітройт, 14. 12. — Міннеаполіс-Ст. Пол, 19. 12. — Нью-Йорк, 21. 12. — Ньюарк, 23. 12. — Рачестер, 25. 12. — Ст. Кетринс, 26. 12. — Гамільтон, 27. 12. — Торонто, 29. 12. — Нью-Йорк, 4. 1. 1968 — поворот до Мюнхену.

19. 1. Засідання ВО приймає на основі внесення Голови ВО рішення поширення мережі Делегатур ВО у всіх більших скупченнях українців в Європі й заокеанських країнах та затверджує новий склад Представництва ВО в США й Канаді.

20. 1. Засідання Президії УНРади з участю ВО заслухало звідомлення Голови ВО й Керманіча ресорту зовн. справ, звідомлення комісії УНРади та прийняло постанови відносно скріплення організаційної мережі Представництва і Делегатур ВО та поширення впливів ДЦ УНР серед українського громадянства. Президія висловлює гострий протест проти переслідування української культури і її чільних представників в УРСР. Затверджено постанову ВО в справі видавання Квартальника «Інформація».

27. 1. Свято Державности в Гамбурзі з участю члена Президії УНРади д-ра Т. Леонтія.

3. 2. Свято державности в Лондоні, зорганізоване Ювілейним комітетом з участю Голови Представництва ВО на Вел. Британію, мгр. С. Ониська та мгр. К. Зеленка.

17. 2. Засідання ВО в Нью-Йорку для обговорення пляну праці осередку.

25. 2. Президент УНР М. Лівницький повертається з подорожі до США й Канади.

Чи Ви вже ввели: — податок 22 січня?

— пожертву на фонд будинку УНР?

— даток на прес-фонд «Інформації»?

До Українського Громадянства в справі акції оборони засуджених діячів культури в Україні

ВО УНР, згідно з рішенням Президії 20. I. 1968, звертається до Українського Громадянства у вільному світі із закликом розгорнути необхідну акцію протесту проти свавільного переслідування української культури та її діячів московсько-комуністичним режимом.

Як відомо, впродовж останніх років в Україні відбулися масові арешти зокрема серед національно-настроеної молоді ВУЗ-ів та дослідних інститутів. Арештовано молодих науковців, літераторів і загалом діячів культури. Українська еміграція впродовж двох десятиліть була позбавлена можливості мати докладніші інформації про події в Україні, які творять суцільний процес розвитку національної свідомості нашого народу під советським режимом. Зараз цю щільну ізоляцію проломано, ми диспонуємо докладними даними про переслідування нашого народу в різних галузях життя. Це матеріал, який не може залишити байдужою ні одну українську людину.

Українська спільнота у вільному світі повинна організувати комітети дії з метою організації маніфестацій та збірки засобів, потрібних для розгорнення акції в обороні арештованих. Маніфестації повинні висилати протестаційні листи проти московсько-комуністичного свавілля в Україні на адресу Генерального Секретаря ООН, Інтернаціональної Амнестії в Лондоні, до Юнеско та урядам і культурним репрезентаціям своїх країн.

Рекомендуємо: всі акції провадити і всі резолюції укладати так, щоб не пошкодити, а допомогти ув'язненим українським патріотам. Згідно з дійсним станом треба наголошувати такі пункти:

Неправдою є, хоч дехто це твердить, що В. Чорновіл чи будь-хто з ув'язнених передавав будь-які матеріали на Захід. Ці матеріали стали відомі на Заході без їх участі. В чому «злочин» цих людей?! В тому, що вони дискутували між собою і серед своїх приятелів заходи і способи, як законними шляхами протидіяти насильницькій русифікації України та безупинному нищенню її культури. Немає ніяких доказів, і влада не могла цього довести, що вони нібито планували якусь підризну діяльність. Найбільше непокоїла їх політика московського центру, скерована на те, щоб знищити національну свідомість серед українського народу.

Треба постійно посилатись на «Деклярацію прав людини». Всі акції в обороні засуджених діячів культури в Україні координувати через місцеві Представництва ВО.

Виконавчий Орган УНРади

В-во ДНІПРОВА ХВИЛЯ, Мюнхен

- Дмитро Дорошенко: Нарис історії України в 2-х томах, 600 стор., ціна: брош. амер. \$ 8.50; канад. \$ 9.—; опр. амер. \$ 10.—
- Антон Рудницький: Українська музика — історично критичний огляд, 408 стор., 129 фотоілюстрацій, в полотні, амер. \$ 9.50 (канад. \$ 10.—).
- Олександр Оглоблин: Люди старої України, 328 стор. амер. \$ 3.50
- Олександр Оглоблин: Опанас Лобисевич 1732—1805, амер. \$ 2.—
- Олекса Кобець: Записки полоненого — пригоди і вражіння учасника I-ої світової війни, 432 стор. амер. \$ 3.50
- Юліян Радзикович: Полум'я — історична повість з часів Хмельниччини, 390 стор., в полотняній оправі, амер. \$ 4.50
- Микола Лазорський: Гетьман Кирило Розумовський, істор. роман, 752 стор. в полотні з захисною обкладинкою, амер. \$ 6.80
- Микола Лазорський: Степова Квітка-Роксоляна, істор. роман, 363 стор. амер. \$ 4.—
- Микола Лазорський: Патріот (Григор Орлик), істор. роман в друку.
- Ігор Качуровський: Шлях невідомого — оповідання з 2-ої світової війни, 156 стор., брош. амер. \$ 1.50
- Ігор Качуровський: Дім над кручею — продовження «Шляху невідомого», 267 стор., брош. амер. \$ 2.50
- Тарас Шевченко: Вибраний Кобзар в редакції Ілька Борцака, 496 стор., в полотняній оправі, амер. \$ 2.75
- Замовлення виконується за попереднім надісланням грошей. Замовлення і гроші просимо слати на адресу:
- DNIPROWA SHWYLA, 8 München 2, Dachauerstr. 9. West Germany.
Telefon: 55 39 39.

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

в Торонті

406 Bathurst St.

Tel.: EM 3-3994

Платить 4% за депозити. • Уділяє високі та дешеві позички. • Асекурує ощадності до 2 тисяч, позички до 10 тисяч доларів. • Щоденне і вечірне урядування.

ВПИЩІТЬСЯ І КОРИСТАЙТЕ З ПОСЛУГ
У КРЕДИТОВОМУ СОЮЗІ

Число конта Представництва ВО УНРади — 271
Число конта Т-ва Прихильників УНРади — 1516

Чи Ви вже придбали

необхідну в кожній хаті

КНИГУ ЗНАННЯ ПРО УКРАЇНУ

якою є

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА

друга, словникова частина (ЕУ-2) — вісім томів

що її видає

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

Вже появилися чотири томи на літери від А до М,
разом 1600 сторінок, багато ілюстрацій, карт і діаграм.

Умови передплати ЕУ-2 — т.т. 1—8:

папір: звичайний	—	оправа:	полотно	—	дол.	120,—
”	”	—	”	півшкіра	—	” 144,—
”	”	—	”	шкіра	—	” 160,—
”	крейдяний	—	”	півшкіра	—	” 160,—
”	”	—	”	шкіра	—	” 200,—

Передплату можна вносити довільними ратами. Висилка перших чотирьох томів буде реалізована тоді, коли буде внесена половина передплати. Дальші томи висилатимуться після виплати належної суми за даний том, тобто 15,— дол. за том у полотні, 18,— дол. за том у півшкірі, 20,— дол. за том у шкірі. Аналогічно: 20,— дол. на крейдяному папері в півшкірі, 25,— дол. на крейдяному папері в шкірі.

Перша, загальна частина [ЕУ-1] — вичерпана.

Замовлення слати на адресу місцевих чи крайових
представників ЕУ Екції-С, або:

Société Scientifique Ševčenko

27, rue des Bauves, Sarcelles (S. & O.) France. (tel.: 05 82)

До Виконавчого Органу УНРади

на адресу: Ukrainisches Informationsbüro e. V.
8 München 2, Dachauerstr. 9/II
Germany.

Заява-деклярація

Оцим заявляю, що вплачуватиму в користь Державного
Центру Української Народної Республіки в екзилі річно
(зазначити в квадратику під 1 або 2 або 3; зайве скреслити):

- 1) 12.00 (дванадцять) дол. ◇
2) 25.00 (двадцять п'ять) дол. ◇
3) (.....) ◇
(якщо більша сума ніж \$ 25.00, вписати під 3.)

.....
(місцевість і дата)

.....
(читкий власноручний підпис)

Точна адреса латинкою:

(писати виразно, зголосити кожен зміну адреси!)

.....
(ім'я і прізвище)

.....
(число дому і назва вулиці)

.....
(місцевість і стейт або провінція)

.....
(край)

Пояснення на звороті.

ПОЯСНЕННЯ

Акція грошової збірки на потреби Державного Центру Української Народньої Республіки в екзилі має на увазі не лише фінансовий ефект, але також реєстрацію осіб управнених до вибору членів Української Національної Ради з так зв. громадського сектору. Вплати можна переводити або безпосередньо до Виконавчого Органу УНРади в Мюнхені, або через Т-во Сприяння УНРаді, або через місцеві Т-ва Прихильників УНР, або — в США — безпосередньо до Головної Управи Об'єднання Прихильників Української Народньої Республіки.

Платники національного датку 22 січня (одноденний заробіток) устанавленого постановою УНРади автоматично братимуть участь у виборах членів УНРади згідно з регуляміном, що його видасть Виконавчий Орган на підставі закону ухваленого Українською Національною Радою.